

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

2008 оной майн 20 Вторник

№ 56 (21599)

Нажарай эхин улаагшан могой харын 15 гарагай 3

Засагай дээдын зургаануудта

ТУСХАЙ ДУГААР

БУРЯАДАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО: ҮДЭР ҮДЭРЭЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

Буряад Республикын Правительствын хүдэлмэрийн дүнгүүд

2008 оной майн 12-17

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын уялганууды дүүргэгшэ Иннокентий Матвеевич Егоров гарагай 2-то, майн 12-то Правительствын гэшүүдтэй, республикын гүйсэдхэлгын засагай зургаануудай хүтэлбэрлэгшэдтэй түсэблэлгын зүблөө үнгэргөө, документ-нүүдтэй хүдэлөө.

Майн 13-да И.М.Егоров гүрэнэй алба хаагшад эгээл дээдэ захын тоо бүридэл тухай асуудал зүбшэн хэлсээ, «Буряад Республикын муниципальна аймагуудай болон хотын округуудай нотагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаануудта эрдэм хуралсаалай талаар гүрэнэй зарим эрхэ түлөөлэгшүүды олгохо тухай», «Муниципальна нормативна хуули ёһоной актинуудай республикын регистры эмхидхэх болон эрхилхэ тухай» Буряад Республикын хуулийн түлэбүүдээр гаран алгасалдаатай асуудалнууды шийдхэлгээр зүблөөнүүды үнгэргөө.

Гарагай дүрбэндэ, майн 14-дэ Иннокентий Матвеевич Буряад Республикын Арадай Хуралай дэргэдэхи конституционно комиссийн зүблөөндэ хабаадаа, Азербайджан Республикын делегациитай уулзаха талаар хүдэлмэрийн зүблөөнүүды үнгэргөө, тийхэдэ Мухар-Шабэрий аймагта яаралтайгаар туһалха хэмжээнүүды абаха тухай асуудал шийдхээ.

Майн 15-да Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын уялганууды дүүргэгшэ Иннокентий Матвеевич Егоров Прибайкалийн аймагаар албанай хэрэгээр ябажа ерээ.

Майн 16-да И.М.Егоров «Баргажанай-Адаг хуурииние Баргажанай-Адаг тосхон болгон хубилгаха тухай» Буряад Республикын Правительствын тогтоолой түлэбээр зүблөө үнгэргөө. Тийхэдэ мал амидыгаар туужа асарха асуудалаар хүдэлмэрийн зүблөө үнгэргөө болон республикын үри шэрийн талаар уялганууд тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. Мүн тийхэдэ 2009-2011 онуудай бюджет зүбшэн хэлсэхэн зүблөө үнгэргөө болон Правительствын гэшүүдтэй, гүйсэдхэлгын засагай зургаануудай хүтэлбэрлэгшэдтэй үнгэргэгдэхэ түсэблэлгын зүблөөндэ бэлдээ.

Инфраструктуры хүгжөөлгөөр Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Сергей Владимирович Лысцев майн 12-то акционернэ «Промгаз» гэхэн бүлгэмэй делегациитай республикада газ оруулха генеральна схемые зохёон хараалалгаар хүдэлмэрийн хэрэгээр уулзалга үнгэргөө.

Майн 13-да Сергей Владимирович ойн түймэрнүүды саралгаар селекторнэ зүблөө, 2008-2010 онуудта манай республикада харгын ажахые хүгжөөлгөөр хүдэлмэрийн зүблөө үнгэргөө, региональна удха шанартай автомобилийн харгынүүды тэдхэлгэдэ болон заһабарилгада мүн-гэнэй талаар хэгдэхэ гаргашануудай хэмжээ тодорхойлолгодо дамжан орохо асуудалнууды зүбшэн хэлсээ.

Майн 14-дэ С.В.Лысцев «Дарханстрой» гэхэн бүлгэмэй генеральна директортэй уулзаа. 2008 ондо «Мир» гэхэн аппарадуудаар Байгал далайн оёорые шэнжэлэгшэ эмхидхэхэ талаар уулзалга үнгэргэгдөө, Транспортые, энергетикые болон харгын ажахые хүгжөөлгөөр минис-

терствэдэ Татаурово, Никольск хуурин шадар уһа гаталха паромой причалнууды шэнжэлхэ даабари үгтөө.

Энэл үдэр Сергей Владимирович Гусиноозерск хотодо шэнэ дулаасуулгын хаһада дулаагаар хангадаг соргонүүды болон элшэ хүсэнэй сетнүүды бэлдэхэ асуудалаар нүүдэл зүблөө хүтэлжэ үнгэргөө. Гусиноозерск хотын хүн зоние ерэхэ үбэл дулаагаар найдамтайгаар хангахын тула энэ асуудал Правительствын комиссийн зүблөөндэ зүбшэн хэлсэхэ гэхэн шийдхэбэри абтаа.

Майн 15-да С.В.Лысцев федеральна тамуужанай албанай генерал-майор В.С.Антоновтой уулзаа, Наушкын тамуужанай пост байгуулгаар асуудал зүбшэн хэлсээ. Тийхэдэ федеральна тамуужанай албанда хандаһан хандалга бэлдэгдээ.

Майн 16-да Сергей Владимирович Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо И.М.Егоровой дэргэдэ үнгэргэгдэхэн зүблөөндэ хабаадалсажа, манай республика руу Монголһоо мал амидыгаар хилэ дабан гаргаха, тийхэдэ Наушкын хууриндахи гүрэнэй хилэ дабан гаргалын пунктын хүдэлмэри нэргэхэ тухай асуудал зүбшэлсэхэн байна. 2008 ондо «Мир» гэхэн аппарадуудаар Байгал далайн оёорые шэнжэлэгшэ эмхидхэхэ талаар зүблөөн үнгэргэгдөө, эндэ протоколоор баталагдаһан даабаринууд үгтөө. Энэл үдэр С.В.Лысцев Гусиноозерск хотын гэр байрын-коммунальна ажахын асуудалнуудаар онсо аюултай ушарнуудһаа нэргылхэ, тэдэниие усадхаха асуудалнууды шийдхэлсэдэг Правительствын комиссийн зүблөө үнгэргөө.

14-дохи ТГК-гай генеральна директор И.Ш.Загрединотэй уулзалга үнгэргэгдэжэ, эндэ Улаан-Үдэ хотын 1-дэхи болон 2-дохи ТЭЦ-үүды үбэлдэ бэлдэлгын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Долоон хоногой туршада С.В.Лысцев 2020 он хүрэтэр энергетикые хүгжөөлгын хараа шэглэлнүүдэй түлэбые бэлдэхын тула федеральна бүридэлгэнүүдтэй хүдэлмэрилөө, тийхэдэ энэл халбарийн министрствэнүүдтэй Буряадай Президентын түсэблэлгын зүблөөнэй даабаринууды хэр дүүргэхэн тухай асуулта хээ. Тийхэдэ ниитын хэрэгжэмжын автотомобилийн харгынүүды, тэрэ тоодо хүдөө нотагуудай харгынүүды бариха, бэлбэн шэнэлхэ талаар нэмэлтэ хэлсээ хатаалха хүдэлмэри ябуулаа. Акционернэ «РАО ЕЭС Росси» гэхэн бүлгэмтэй, тийхэдэ энергетикын талһаар федеральна агентствэтэй хэлсээ бэлдэжэ, республикые зайн галаар найдамтайгаар хангадаг болохо хүдэлмэри ябуулагдаа.

Экономическа хүгжэлтын талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Александр Евгеньевич Чепигэй толгойлдог министрствэнүүд болон албан зургаануудта 2008-2010 онуудай болон 2017 он хүрэтэрхи муниципальна аймагуудай социально-экономическа хүгжэлтын комплексно программанууды хаража үзэхэ материалнууды бэлдээ. Тийхэдэ 2020 он хүрэтэрхи России Федерацийн ой модной комплексые хүгжөөлгын хараа шэглэлэй түлэбтэ дурадхалнууд оруулагдаа, «Аяншалгын кластер бүридүүлхэ тухай» Буряадай Правительствын тогтоолой түлэб зохёон хараалагдаа, «Буряад Рес-

публикада эрхэтэдэ болон эмхинүүдтэ гүрэнэй болон муниципальна хангалганууды олгохо тухай» Буряадай Правительствын тогтоолой түлэбүүд зүбшэлэгдөө. «Буряад Республикада экономика талаар ажана амгалан байлгын зононууды байгуулгада мэдүүлгэнүүды үгэлгын болон бүридхэн бэшэлгын дүримүүды баталха тухай Правительствын тогтоолой түлэб зүбшэлэгдөө. Буряад ороной инвестиционно ажал ябуулгын байдал болон хараа шэглэлнүүд тухай дүхэриг-шэрээ үнгэргэгдөө, хүдөөгэй хуурин тосхонуудай социаль-но-инженернэ инфраструктурые хүгжөөлгөөр республикын аймагуудай муниципальна байгуулгануудай захиргаануудай дурадхалнууд суглуулагдаа болон шэнжэлэгдээ.

Социальна хүгжэлтын талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Б.Г.Бальжиров майн 12-то социальна халбарийн эмхи зургаануудай хүтэлбэрлэгшэдтэй түсэблэлгын зүблөө үнгэргөө, эндэ тэдэндэ даабаринууд үгтөө. Буряад Республикын Соёлой министерство, Физическэ культура болон спортын талаар республиканска агентство болон үндэһэтэн хоорондын харилсаануудай болон эрхэтэдэй үүсхэлнүүды хүгжөөхэ талаар хороон Эрхүү хотодо үнгэргэгдэхэ «Алгаргана-2008» гэхэн фестивальда хабаадаха республикын тусхайта делегацие бүридүүлхэ асуудал хаража үзэхэ болоо; Улаан-Үдэ хотодо июнийн 28-29-дэ «Сурхарбаан-2008» гэхэн хайндэрье бэлдэжэ үнгэргэхэ асуудал зүбшэн хэлсэхэ зүблөө үнгэргэхэ болоо; муниципальна байгуулгануудай толгойлогшортной семинарта хэлсэгдэхэ асуудалнууды бэлдэхэ юм. Тэрэшэлэн Гэр бүлын болон хүүгэдэй хэрэгүүдэй талаар республиканска агентство Буряад Республикын Правительствын дэргэдэхи комиссийн зүблөөндэ хүүгэд болон эдиршүүлэй амаралты, элүүржүүлгы болон ажалда хабаадуулгы эмхидхэхэ асуудалаар материалнууды бэлдэхэ болобо.

Майн 13-да Баир Гвибалович Л.Ч.Нимаевагай түрээһөөр 60 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулгануудта хабаадаа: Буряад Республикын элитэ мэдээжэ ниитын ажал ябуулагша Лидия Чимитовна Нимаевагай дурасхаалда зориулагдаһан эрдэмэй-практическа конференци үнгэргөө, тэрэнэй ажаһууһан гэртэ дурасхаалай самбар нээлгын баяр ёһололдо хабаадалсаа.

Майн 14-һөөр 17 хүрэтэр Б.Бальжиров Буряадай делегацийн бүридэлдэ Улаан-Баатар хотодо Улаан-Үдэгийн Экономикын болон соёлой үдэрнүүдтэ хабаадаа.

Социальна хүгжэлтын талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Баир Гвибалович Бальжировтай залан хүтэлбэрлэдэг министрствэнүүд болон албан зургаануудта удаадахи хүдэлмэри үнгэргэгдөө: Буряад Республикын Хүн зоние социальна талаар хамгаалгын министрствэдэ Москва хотын клиническа эдэс хоолой эблэлэй түлөөлэгшэдэй хабаадалгатай эрдэмэй-практическа конференци үнгэргэгдөө. Элүүрые хамгаалгын министрствын хүдэлмэрилэгшэд 12 эмшэлэгшэ-нэргылымжын эмхи зур-

гаанууды шалгаа. Буряад Республикын 85 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Соёлой министрствынхид Загарайн болон Кабанскын аймагуудта арадай уран бэлигэй фестиваль эмхидхэжэ үнгэргөө. Харин хуралсаалай болон эрдэм ухаанай министрствын харгалзалга доро залуу гэр бүлэнүүдэй клубуудай республиканска фестиваль, тийхэдэ Физическэ культура болон спортын талаар республиканска агентствын харгалзалга доро залуушуйлай нэгэдэлнүүдэй спортивна фестиваль үнгэргэгдэбэ.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай Хүтэлбэрлэгшэ Александр Николаевич Ковалев Захиргаанайнгаа бүридэлгэнүүдэй хүтэлбэрлэгшэдтэй аппаратна зүблөө үнгэргөө. Баримтата фильмүүдэй нэгэдэхэ уласхоорондын кинофестиваль үнгэргэхэ талаар хүдэлмэриие залан хүтэлбэрилөө.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай Хүтэлбэрлэгшэ А.Н.Ковалевые толгойлдог бүридэлгэнүүдтэ республикын Правительствын хүдэлмэриие олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдээр олондо дуулгаа. Буряад Республикын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша Л.Ч.Нимаевагай дурасхаалда зориулажа, олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ мэдээсэлгы болон толиололонууды эмхидхээ. Тийхэдэ үншэн хүүгэдэй болон түрэлхидэй тэдхэмжэ харууһагүй үлэһэн хүүгэдэй гурбадахи интернат-хургуулида «Бидэ аюулгүй байдалай түлөө» гэхэн социальна удхатай хэмжээ ябуулагы дэмжэхэн соносхолнууды олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ хэблүүлээ. Республикын журналистнуудтай брифинг үнгэргэжэ, эндэ хүдөө ажахын болон эдэс хоолой министр Ж.Д.Батуевай хабаадалгы хангаа, Буряад Республикын сэрэгэй комиссар А.Ю.Трудиновтой пресс-конференци, Сэлэнгын аймагта, Зэдын, Захаминай, Хяатгын болон Ивалгын аймагуудай сонинуудай редакторнуудай болон журналистнуудай, тийхэдэ нэрлэгдэхэн аймагуудай толгойлогшонорой орлогшонорой хабаадалгатайгаар аймагууд хоорондын зүблөө үнгэргөө. Энээн-һээ гадна гүрэнэй үүргэнүүды дүүргэлгээр захиргаанай регламентнууды зохёон хараалха болон баталха Дүримэй талаар республикын засагай гүйсэдхэлгын зургаануудтай хуралсаалай-методическа семинар үнгэргөө. Тийхэдэ хүдөө хууринуудай захиргаануудай толгойлогшонортой, мэргэжэлтэдтэй муниципальна байгуулгануудай Уставууды федеральна хуули ёһонуудтай зохилдуулааар хүдэлмэри ябуулагдаа; Буряад Республикын Президентын дэргэдэ түсэблэлгын зүблөөнүүдэй протоколнууды бэелүүлгын хойноһоо хиналта бэелүүлэгдээ; Курска дүхэриг дээрэ болоһон дайн байлдаанда зориулагдаһан хэмжээ ябуулганууды, «Байкал Инфо» гэхэн олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй уласхоорондын фестиваль үнгэргэгдээ бэлдэхэл ябуулагдаа.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын хэблэлэй албан

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТҮСЭБЛЭНЭН ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД

2008 оной майн 19-23

I. БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ СОВЕДЭЙ НҮҮДЭЛ ЗҮБЛӨӨН

Зүблэхэ зүйл:

1. Буряад Республикын социально-бюджетнэ хал-барин эмхи зургаануудта эльгээгдэх дээдэ болон дунда мэргэжэлэй хуралсалай эмхи зургаануудта контрактын гуримаар мэргэжэлтэдые бэлдэхэ болон тэдэниие социальна талаар дэмжэхэ хэмжээнүүд тухай» Буряад Республикын Хуулиие бээлүүлгын ябаса тухай

22.05 10.00 Буряадай гүрэнэй уни-верситедэй медицинн факультэдэй танхим

2. «2005-2007 онуудай Буряад Республикын социально-экономическа хүгжэлтын программа тухай» 2005 оной мартын 30-най 1069-III дугаарай Хуулиие бээлүүлгэ тухай тоосоо баталха тухай» гэхэн темээр парламен-тын уншалгануудые Буряад Республикын Арадай Хура-лай үнгэргэхэ тухай

3. Буряад Республикын Арадай Хуралай дэргэдэхи нютагай өөһэдын хүтэлбэрин түлөөлэгшэ зургаануудай Советэй бүридэл тухай

4. Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

II. БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ М.М.ГЕРШЕВИЧЭЙ ДЭРГЭДЭ ҮНГЭРГЭГДЭХЭ ТҮСЭБЛЭЛГЫН ЗҮБЛӨӨН

Зүблэхэ зүйл:

1. Буряад Республикын Арадай Хуралай 2008 оной апрелин 2008 оной майн 12-һоо 16 хүртэр үнгэргэһэн хэмжээ ябуулганууд тухай Эмхидхэлэй таһагай мэдээ-сэл (элидхэлшэ А.Ф.Гусятинский)

1905 10.30 Бага танхим

2. Буряад Республикын Арадай Хуралай хиналтын документнүүдые гүйсэдхэлгын ябаса тухай Эмхидхэлэй таһагай мэдээсэл (элидхэлшэ А.Ф.Гусятинский)

3. Буряад Республикын хуулинуудые федеральна хуули ёһонуудтай зохилдуулгын хойноһоо хинаха тухай (элидхэлшэ А.Ф.Гусятинский)

4. Буряад Республикын Арадай Хуралай хороонуудай 2008 оной майн 12-һоо майн 16 хүртэр хүдэлмэри тухай мэдээсэл (элидхэлшэ: хороонуудай түрүүлэгшэнэр)

5. Мэдээсэлэй-шэнжэлэлгын управленин 2008 оной майн 12-һоо майн 16 хүртэр хэһэн хүдэлмэри тухай мэдээсэл (элидхэлшэ Э.Б.Намдакова)

6. Хуули ёһоной управленин 2008 оной майн 12-һоо майн 16 хүртэр хугасаада хэһэн хүдэлмэри тухай мэдээсэл (элидхэлшэ А.И.Ускова)

7. Буряад Республикын Арадай Хуралай ээлжээтэ дүрбэдэхи сессидэ зүбшэн хэлсэлгэдэ оруулагдаха асуудалнууд (элидхэлшэ Ц.Б.Батуев)

8. Буряад Республикын Арадай Хуралай 2008 оной майн 12-һоо майн 16 хүртэр ажал ябуула тухай рес-публикын олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэ толилогдоһон материалнуудые хэлбэлэй албанай шэн-жэлһэн мэдээсэл (элидхэлшэ Н.Г.Бадмаев)

9. Буряад Республикын Арадай Хуралай 2008 оной майн 19-һөө майн 23 хүртэр хугасаада түсэблэнэн хэм-жээ ябуулганууд тухай (элидхэлшэ А.Ф.Гусятинский)

III. БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХОРООНУУДАЙ ЗҮБЛӨӨНҮҮД

Буряад Республикын Арадай Хуралай Газарай асуудалнуудай, аграрна политикын болон эд хэрэглэлгын дэлгүүрэй талаар хороон (Түрүүлэгшэнэ В.А.Павлов)

Зүблэхэ зүйл:

1. «Уялгата медицинн страхованин Буряадай территориальна жасын бюджет гүйсэдхэлгэ тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

2. «Уялгата медицинн страхованин Буряадай территориальна жасын 2008 оной болон 2009 ба 2010 онуудай бюджет тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

3. «Россин Федерациин Ой модоной кодексдо хубилалтануудые оруулха тухай» федеральна хуулиин түлэбэ Россин Федерациин Федеральна Сутлаанай Гүрэнэй Дүүмэдэ оруулалгаар Буряад Республикын Арадай Хуралай хуули ёһоной үүсхэл тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай тогтоолой түлэб тухай

4. «Буряад Республикада гүрэнэй эрхэтэнэй, му-ниципальна албанай стаж тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай.

5. «Буряад Республикын судьянарай квалификационно коллегидэ олонийтын түлөөлэгшэдые томилхо тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай тогтоолой түлэб тухай.

6. «Буряад Республикада муниципальна байгуулгануудай хилэнүүдые тогтоохо, байгуулаха, тэдэндэ тусхай статус олгохо тухай» Буряад Рес-публикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

Буряад Республикын Арадай Хуралай Социальна политикын талаар хороон (Түрүүлэгшэнэ А.Т.Стопичев)

Зүблэхэ зүйл:

1. «Буряад Республикада олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдые социальна талаар дэмжэхэ хэмжээнүүд тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

21.05 14.00 Бага танхим

2. «Эрдэм хуралсал тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

3. «Уялгата медицинн страхованин Буряадай территориальна жасын 2007 оной бюджет гүйсэдхэлгэ тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

4. «Уялгата медицинн страхованин 2008 оной бо-лон 2010 он хүртэрхи Буряадай территориальна жа-сын бюджет тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

5. Буряад Республикын Арадай Хуралай ээлжээтэ дүрбэдэхи сессидэ зүбшэгдэхэ зүйлдэ оруулагдаһан хуулиин түлэбүүд тухай

6. Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Буряад Республикын Арадай Хуралай Экономическа политикын, байгааалин нөөсөнүүдые хэрэглэлгын болон оршон тойронхине хамгаалалгын талаар хороон (Түрүүлэгшэнэ В.Г.Ирильдеев)

Зүблэхэ зүйл:

1. «Буряад Республикада гүрэнэй эрхэтэнэй албанай, муниципальна албанай стаж тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

20.05 14.00 каб.211

2. «2008-2010 онуудай болон 2017 он хүртэрхи Буряад Республикын социально-экономическа хүгжэлтын программа тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

IV. БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХЭРЭГҮҮДЫЕ ЭРХИЛЭГШЭ - АППАРАДАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ В.Б.ЭРДЫНЕЕВЭЙ ДЭРГЭДЭ ҮНГЭРГЭГДЭХЭ ХҮДЭЛМЭРИЛГЫН ЗҮБЛӨӨНҮҮД

Зүблэхэ зүйл:

1. 2008 оной майн 19-һөө 23 хүртэр Буряад Рес-публикын Арадай Хуралай түсэблэнэн хэмжээ ябуулга-нууд тухай

19.05 13.30 Бага танхим

2. Буряад Республикын Арадай Хуралай хиналтын документнүүдые гүйсэдхэлгын ябаса тухай

3. Элдэб асуудалнууд

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХОРООНУУДА

Буряад Республикын Арадай Хуралай Бюджетэй, налогуудай болон финансын талаар хороон (Түрүүлэгшэнэ Ц.Д.Э.Доржиев)

Зүблэхэ зүйл:

Буряад Республикын Арадай Хуралай ээлжээтэ дүрбэдэхи сессидэ зүбшэн хэлсэлгэдэ оруулагдаһан асуудалнууд

зүбшэлэлгөөр

каб.235

Буряад Республикын Арадай Хуралай Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдын хүтэлбэрин, хуули ёһоной болон гүрэнэй албанай асуудалнуудай талаар хороон (Түрүүлэгшэнэ А.С.Скосырская)

Зүблэхэ зүйл:

«Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатууд-та һунгагшадай үгэһэн захилнууд тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

20.05 10.00 каб.323

Буряад Республикын Арадай Хуралай Регионууд хоорондын холбоонуудай, үндэһэтэнэй асуудалнуудай, залуушуулай политикын, нийтын болон шажан мүргэлэй нэгэдэлнүүдэй талаар хороон (Түрүүлэгшэнэ В.Р.Булдаев)

Зүблэхэ зүйл:

«Физическэ культура болон спорт тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

19.05 14.00 каб.212

Зүблэхэ зүйл:

«Буряад Республикада гүрэнэй залуушуулай политика тухай» Буряад Республикын Хуулиие бээлүүлгын ябаса тухай

20.05 11.00 каб.212

Зүблэхэ зүйл:

«Документнүүдэй уялгата экземпляр тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

21.05 10.00 каб.212

Зүблэхэ зүйл:

«Буряад Республикын Арадай Хуралай дэргэдэхи Залуушуулай палата тухай» Дүримдэ хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай тогтоолой түлэб тухай

22.05 10.00 каб.212

Буряад Республикын Арадай Хуралай Социальна политикын талаар хороон (Түрүүлэгшэнэ А.Т.Стопичев)

Зүблэхэ зүйл:

«Буряад Республикада олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүү-дые социальна талаар дэмжэхэ хэмжээнүүд тухай» Бу-ряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

20.05 10.00 каб.218

Зүблэхэ зүйл:

«Уялгата медицинн страхованин Буряадай территориальна жасын бюджет гүйсэдхэлгэ тухай» Бу-ряад Республикын хуулиин түлэб тухай

20.05 15.00 каб. 218

Зүблэхэ зүйл:

«2008 оной болон 2010 он хүртэрхи уялгата медици-нын страхованин Буряадай территориальна жасын бюджет тухай» Буряад Республикын Хуулида ху-билалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулиин түлэб тухай

20.05 15.30 каб.218

V. РЕСПУБЛИКЫН ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД

Буряад Республикын Правительствын зүблөөндэ Арадай Хуралай депутатуудай хабаадалга

20.05 Нютагай өөһэдын хүтэлбэрин асуудалнуудаар Ка-банскын аймагай райсоведэй депутатуудтай болон хү-дөө нютагуудай захиргаануудай толгойлогшонор-той үнгэргэгдэхэ семинарта Арадай Хуралай депутатуу-дай хабаадалга

23.05 Кабанск тосхон

VI. ЭРХЭТЭДЫЕ ХҮЛЭЭН АБАЛГА

М.М.Гершевич - Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ

21.05 9.00-12.00 каб.118/327

А.Т.Стопичев - Буряад Республикын Арадай Хуралай Социальна политикын талаар хорооной түрүүлэгшэ

20.05 14.00-17.00 каб.118/218

А.С.Скосырская - Буряад Республикын Арадай Хуралай Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдын хүтэлбэрин, хуули ёһоной болон гүрэнэй албанай асуудалнуудай талаар хорооной түрүүлэгшэ

21.05 14.00-17.00 каб.118/323

Буряад Республикын Хуулинууд

Буряад Республикын зарим хуулига шийдхэбэринуудтэ хубилалтануудые оруулха тухай
Буряад Республикын Арадай Хурал
2007 оной сентябриин 26-га баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 1996 оной февралын 1-нэй 246-1 дугаарай "Соёл тухай" Хуулига (Буряад Республикын Арадай Хурал Хуулига дансанууд, 1996, № 10; Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринуудтэ суглуулбари, 2003, № 12 (57); 2004, № 12 (69); 2006, № 3 (84), № 4-5 (85-86); "Бурятия" газетэ, 1996, февралын 29; 2003, декабриин 31; 2004, декабриин 29; 2006, мартын 10, майн 6) иимэ хубилалтануудые оруулха гэбэл:

1) 1-дэхи статьяда иимэ удхатай арбан гурбадахи шэнэ мур нэмэхэ:

"Буряад Республикын соёлой ба искусствын эмхинүүд — Буряад Республикын гүрэнэй мэдээлэй зөөрин үндэһэн дээрэ бии болгодоһон, Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай байгуулан, гол ажал болгожо, Буряад Республикын газар дэбисхэр, дээрэ соёлой ажал ябуулдаг гүрэнэй нэгэдхэмэл предпрятинууд, гүрэнэй эмхи зургаанууд, амяараа эмхи зургаанууд";

2) 2-дохи статьяда иимэ удхатай юһэдэхи ба арбадахи шэнэ мурнуудые нэмэхэ:

"Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ оршодог соёлой угай баялигай (соёл түүхын хүшөөнүүдэй) объектинүүдэй, эд хэрэгсэлэй ба эд хэрэгсэлэй бэшэ оюун бодолой соёлой үнэтэ зүйлнүүдэй хамгаалаа хангалга;

Буряад Республикын газар дэбисхэр дээрэ соёл ба искусствын эмхинүүдые үлөөхэ ба хүгжөөхэ эрхэ нүхсэл хангалга;

3) 13-дахи статья хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

4) 14.1-дэхи статьяда иимэ удхатай юһэдэхи ба арбадахи шэнэ мурнуудые нэмэхэ:

"грантнуудые, шагналнуудые болон соёл ба искусствын халбарига мүнган дэмжүүлгын ба дэмжэлгын бусад мнзануудые үүсхэн байгуулгын ба олголгын;

тусхай зорилгоор социально-зохёохы ажалай захилнуудые (ойтой дашрамдуулан зүжгүүдые, хайндэрэй концертын програмнуудые найруулан табилга, фестивалнуудые, конкурснуудые, сохёохы коллективүүдэй зүжэг наадануудые ба айлшалгануудые, уран зурагай үзэбэринуудые, бусад соёлой хэмжээнүүдые үнгэргэлгэ, залуу бэлиттэниие, сохёохы холбоонуудые дэмжэлгэ), хэблэлэй ажал ябуулга, мүн соёлой талаар эрдэмэй-түбшэл заабарини, эд хэрэгсэлэй-техникын ба мэдээсэлэй үндэһэ хүгжөөхэ ба танилсуулгын хэмжээнүүдые үнгэргэхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгын";

5) 14.3-дахи статьяда иимэ удхатай хоёрдохи хуби нэмэхэ:

"Соёлой халбарига ажал хэхэ хүнүүдээр ба эрдэмэй талаар хангаха зорилгоор Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд;

соёлой ба искусствын халбарини үндэр мэргэжэлтэй хүдэлхэ зоноор хангаха талаар хэмжээнүүдые абадаг, тэрэ тоодо халбарини мэргэжэлтэды бэлдэлгын гүрэнэй захил хэлгын ашаар;

эдир бэлиттэнэй, сохёохы ажалтай залуушуулай, эхилжэ байһан сохёохы коллективүүдэй амжалтатай хүгжэхэ ба бээ туршаха эрхэ нүхсэл байгуулдаг;

Буряад Республикын соёлой ба искусствын хүдэлмэрилэгшэды бэлдэхэ, шэнэ мэргэжэлдэ нургаха ба шадабарини дээшлүүлхэ талаар хэмжээ-пүүдые абадаг, соёлой ажабайдалда хэрэгтэй шэнэ технологи, техническэ хэрэгсэлнүүдые, түхээрэлгэнүүдые нэбтэрүүдэг, заабаринуудые, програмнууд болон нуралсалай номуудые бэе бээдэ үгэлсэхэ арга олгодог;

6) иимэ удхатай 22.2-дохи статья нэмэхэ:

"Статья 22.2. Буряад Республикын соёлой эмхинүүдые байгуулга, эмхидхэлынь хубилгалга, татан болуулга ба ажал ябуулгын дүрим гуримшуулга Буряад Республикын мэдээдэ байдаг

соёлой гүрэнэй эмхинүүд федеральна хуулиин ёһоор байгуулагдадаг, эмхидхэлээ хэлгэдэг ба татан болуулагдадаг.

Соёлой эмхин хүтэлбэрийн зургаануудай байгуулгын илгаанууд, тэдэ зургаануудай эрхэ мэдэл, тэдэниие байгуулгын гурим ба ажал ябуулгын гурим Россин Федерациин хуулинуудаар ба эмхин уставаар тогтоогдодог.

Бээ даанги эмхи зургаанай түхэлөөр байгуулагдаһан соёлой эмхин үүсхэлээр эмхидхэн байгуулагшань бээ даанги эмхи зургаанай адаглалгын совет татан болуулаха тухай шийдхэбэри абажа болодог. Энэ ушарта бээ даанги эмхи зургаанай адаглалгын советэй үүргые эмхидхэн байгуулагшань бэелүүдэг.

Соёлой эмхин уставаар энэ эмхин суг зүбшэдэг зургаануудые байгуулаха гэжэ хараалжа болодог (харгалзалгын, адаглалгын, уран хайханай советүүд болон бусад) ба тэдэнэй үүргэ тодорхойлогдожо болодог";

7) 24-дэхи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 24. Буряад Республикын соёлой эмхин мүнэг зөөри

Буряад Республикын соёлой гүрэнэй эмхи зургаанууд өөрын гаршые эмхидхэн байгуулагшын (байгуулагшадай) мүнгэнэй, өөрын ажал ябуулгын олзо оршын ба бусад Россин Федерациин хууляар зүбшөөгдэһэн олзо оршын тоосоогоор хаадаг.

Бээ даанги эмхи зургаанай түхэлөөр байгуулагдаһан соёлой эмхин эмхидхэн байгуулагша:

хүдэлмэри хэлгэтэй, туһа хангамжа үзүүлэгтэй холбоотой бээ даанги эмхи зургаанай ажал ябуулга эмхидхэн байгуулагшын даабарини ёһоор түлөөлөгшөөр гү, али зарим хубидань түлөөлөгшөөр мүнган сангай талаар хангалга бэелүүдэг;

Россин Федерациин хуулиин ёһоор дүүрэн хэмжээгээр Россин Федерациин Музейн жасын, архивай жасануудай гүрэнэй хуби хангалгада, бүтэн үлөөлгэдэ ба нэмэлгэдэ, мүн федеральна хуулиин ёһоор бээ даанги эмхи зургаанда үгтэһэн соёлой угай баялигай объектинүүдые үлөөлгэ ба ашагалгада гаршада мүнгэ номололгодо гарша хангадаг.

Соёлой эмхин россин ба хилын саанахи хуулига ба хубини нюорнууднаа, уласхоорондын эмхинүүдхээ бусаалтагүй хандиб (бэлэг, тэдхэмжэ мүнгэ) абаха эрхэн хизаарлагдадаггүй.

Мүнган зөөри ашагалга Россин Федерациин хуулиин ба эмхин уставай ёһоор бэелүүлэгдэдэг";

8) 36-дахи статьягай хоёрдохи хуби иигэжэ найруулха:

"Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд республикын бюджетэй арга боломжоһоо уламжалан федеральна зөөридэ байһан соёлой угай баялигай зүйлнүүдые (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдые) бүрин үлөөхэ ба олондо мэдээжэ болгохо, федеральна удха шанартай соёлой угай баялигай объектинүүдые (соёл түүхын хүшөөнүүдые) гүрэнэй хамгаалха талаар хэмжээнүүдтэ мүнгэ номололгодо хабаадаха эрхэтэй".

Статья 2

Буряад Республикын 2003 оной декабриин 1-нэй 542-III дугаарай "Соёлой угай баялигай зүйлнүүд (түүхын ба соёлой хүшөөнүүд) тухай" Хуулига (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринуудтэ суглуулбари, 2003, № 11 (56); 2004, № 12 (69); 2006, № 4-5 (85-86); "Бурятия" газетэ, 2003, декабриин 6; 2004, декабриин 29; 2006, майн 6) иимэ хубилалтануудые оруулха гэбэл:

1) 3-дахи статьяе иигэжэ найруулха:

"Статья 3. Соёлой угай баялигай зүйлнүүдые (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдые) бүрин үлөөхэ, ашаглаха, олондо мэдээжэ болгохо ба гүрэнэй хамгаалха талаар Буряад Республикын эрхэ түлөөлэгшэнүүд

Соёлой угай баялигай зүйлнүүдые (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдые) бүрин үлөөхэ, ашаглаха, олондо мэдээжэ болгохо ба гүрэнэй хамгаалха талаар Буряад Республикын эрхэ түлөөлэгшэнүүдтэ хабаатай гэбэл:

Россин Федерациин можын хуулинуудые ба гуримшуулгын хуулига бусад шийдхэбэринуудые Буряад Республикын

гүрэнэй засагай зургаануудай эрхэ түлөөлэгшын хэмжээн соо абадаг ба тэдэнэй дүүргэлгын хойноһоо хиналта; соёлой угай баялигай зүйлнүүдые бүрин үлөөхэ, ашаглаха, олондо мэдээжэ болгохо ба гүрэнэй зүгһөө хамгаалха талаар нюотаг можын програмнуудые бэлдэлгэ ба бэелүүлгэ;

Буряад Республикын мэдээлэй зөөридэ байһан зүйлнүүдэй, мүн эд хэрэгсэлэй соёлой зүйлнүүдэй бүрин бүтэниие, ашагалгы ба олондо мэдээжэ болгохые хангалга;

нюотаг можын удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдэй гүрэнэй хамгаалаа;

нюотаг можын удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдэй түүхын-соёлой удхын илгарал ондоо болгохо гурим тогтоолог;

Россин Федерациин арадуудай угай баялигай зүйлнүүдэй (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдэй) гүрэнэй нэгэн реестртэ нюотаг можын удха шанартай соёлой угай баялигай зүйл гү, али нюотагай (муниципальна) удха шанартай соёлой баялигай зүйл оруулха тухай шийдхэбэри Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанай абалгын гурим тодорхойлолго; нюотаг можын удха шанартай түүхын-соёлой дархан газарай (зароведнигэй) эмхидхэлэй гурим тодорхойлолго;

эд хэрэгсэлэй соёлой зүйлнүүдэй реестр бүридүүлгэ ба эрхилэн хүтэлэлгэ";

2) 4-дэхи статья хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

3) 5-дахи статьягай 5-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"5. Буряад Республикын соёлой угай баялигай зүйлнүүдэй хамгаалгын зургаан федеральна хуулиин ёһоор соёлой угай баялигай зүйлэй эзэлэгшын ба ашаглагшын хамгаалгын уялга албан түхэлөөр абадаг гэбэл:

нюотаг можын удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлэй талаар;

федеральна удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдэй талаар — олоной харилсалгын халбарига хинаха болон хараха ба соёлой угай баялигай зүйлнүүдэй хамгаалгын талаар үүргэ бэелүүлдэг гүйсэдхэхы засагай федеральна зургаантай хэлсэн тааруулгаар";

4) 9-дэхи статьягай 1-дэхи зүйлэй хоёрдохи шэнэ мур иигэжэ найруулха:

"Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд республикын бюджетэй арга боломжоһоо уламжалан федеральна зөөридэ байһан соёлой угай баялигай зүйлнүүдые бүтэн үлөөхэ ба олондо мэдээжэ болгохо ба федеральна удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдые гүрэнэй хамгаалха талаар хэмжээнүүдтэ мүнган номололгодо хабаадажа болодог";

5) 14-дэхи статьягай 1-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"1. Нюотаг можын удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдтэ (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдтэ) мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүдые тогтоолог тус Хуулиин хабсаргалтада байһан Нюотаг можын удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдтэ (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдтэ) мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүдые тогтоолог тухай дүримтэй зохидуулан тодорхойлогдодог.

Нюотагай (муниципальна) удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдтэ (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдтэ) мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүдые тогтоолгын гурим муниципальна хуулига шийдхэбэрээр тодорхойлогдодог.

6) "Нюотаг можын удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдтэ (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдтэ) мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүдые тогтоолог тухай дүрим" гэнэн хабсаргалта нэмэхэ:

"Соёлой угай баялигай зүйлнүүд (түүхын ба соёлой хүшөөнүүд) тухай"

Буряад Республикын Хуулиин хабсаргалта

Нюотаг можын удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдтэ (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдтэ) мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүдые тогтоолог тухай дүрим

1. Юрэнхы дүримүүд

1.1. Тус Дүрим "Россин Федерациин арадуудай соёлой угай баялигай зүйлнүүд (түүхын ба соёлой хүшөөнүүд) тухай" 2002 оной июниин 25-най 73-ФЗ дугаарай "Соёлой угай баялигай зүйлнүүд (түүхын ба соёлой хүшөөнүүд) тухай" Федеральна хуулиин, "Соёлой угай баялигай зүйлнүүд (түүхын ба соёлой хүшөөнүүд) тухай" Буряад Республикын 2003 оной декабриин 1-нэй 542-III дугаарай Хуулиин ёһоор Буряад Республикын газар дэбисхэр дээрэ оршодог ба Россин Федерациин арадуудай соёлой угай баялигай зүйлнүүдэй нэгэн гүрэнэй реестртэ (саашадаа — Реестр) оруулагдаһан нюотаг можын удха шанартай соёлой угай баялигай зүйлнүүдтэ (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдтэ) мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүдые бэлдэлгэдэ, табин тодхолгодо ба задалалгада эрилтэнүүдые тогтооно.

1.2. Мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэг гэжэ соёлой угай баялигай зүйлнүүдтэ (түүхын ба соёлой хүшөөнүүдтэ) мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэг гэжэ ойлогодог.

1.3. Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ соёлой угай баялигай зүйлнүүдтэ тогтоогдодог мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүд нэгэн түхэлэй байха эрэгтэй.

1.4. Мэдээсэлэй бэшгүүд болон тэмдэгүүд соёлой угай баялигай зүйлнүүдые хамгаалгын талаар эрхэ түлөөлэгтэй Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай зургаантай (саашадаа — Буряад Республикын соёлой угай баялигай зүйл хамгаалгын зургаан) хэлсэн тааруулгаар иимэ ушарнуудта задалагдажа болодог гэбэл:

соёлой угай баялигай зүйл бүрин үлөөхэ талаар хүдэлмэри үнгэргэлгын (заһабарилгын-нэргээн шэнэдхэлгын хүдэлмэринүүд);

тогтоогдоһон гуримаар Реестртэ оруулагдаһан соёлой угай баялигай зүйлэй түүхын-соёлой удха шанарай бүлэгөөр илгаралай хубилхада, үгы гэбэл, тус зүйлэй янзада хабаатай горитой хубилалтын болоходо, нэрын хубилхада мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэг хэлгүүлгын;

Реестрһээ хаһагдахадань; мэдээсэлэй бэшгэ (тэмдэгэй) һандаралгын;

хууляар хараалагдаһан бусад ушарнуудта.

2. Мэдээсэлэй бэшгэ тэмдэгүүдэй текстдэ табигдаха эрилтэнүүд

2.1. Мэдээсэлэй бэшгүүд ба тэмдэгүүд Россин Федерациин гүрэнэй хэлэн дээрэ ба Буряад Республикын гүрэнэй хэлэн дээрэ хэгдэдэг.

2.2. Мэдээсэлэй бэшгэ тэмдэгүүдтэ Реестртэ байһан мэдээнүүд байха ёһотой, тэрэ тоодо:

соёлой угай баялигай зүйлэй нэрэ тухай мэдээн;

тус зүйлэй бии болоһон саг тухай гү, али байгуулагдаһан жэл һара тухайнь, тус зүйлэй ба (али) тэрэнтэй холбоотой түүхын үйлын гол хубилалтанууд (ондоогоор барилгын) һара үдэр тухай мэдээнүүд;

соёлой угай баялигай зүйлэй янза тухай мэдээнүүд;

мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэгэй текст соо "гүрэнэй хамгаалгада байдаг" гэнэн үгэнүүд байха ёһотой.

2.3. Мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэгэй текст, шэмэглэлгын зүйлнүүд, мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгые табилга (соёлой угай баялигай зүйл дээрэ, үгы гэбэл, тэрэнэй газар дээрэ), хэрэглэгдэһэн материалай үндэһэлэл (шанарын ба үнгэнь), хэмжээниинь түлэблэһэн проектээр тодорхойлогдодог.

3. Мэдээсэлэй бэшгэ тэмдэгүүдые табилгын эрилтэнүүд ба табилгын гурим

3.1. Мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэг хаража болохоор байха ёһотой. Тэдэниие харахада һаад хэхээр наймаанай зар тунхага ба мэдээсэлэй самбарнуудые тодхолго, мүн саг зуурын түхээрлэгнүүдые барилга хоригдодог.

3.2. Соёлой угай баялигай зүйлнүүдтэ мэдээсэлэй бэшгүүд ба тэмдэгүүд Буряад

Республикын Соёлой угай баялигай зүйлүүдые хамгаалгын зургаантай хэлсэн бүтээгдэдэг, табин тодхогдодог ба задалагдадаг.

3.3. Соёлой угай баялигай зүйлүүдтэ мэдээсэлэй бэшгүүдые ба тэмдэгүүдые табиха талаар уялга эзэдтэн даалагдадаг.

Соёлой угай баялигай зүйлүүдтэ мэдээсэлэй бэшгүүд ба тэмдэгүүд заагдаһан зүйлүүдэй эзэдэй мүнгэнэй тоосоогоор, арендын хэлсээгээр гү, али түлөөһэгүй ашаглалгын хэлсээгээр ондоогоор тогтоогдоогүй хаань, бүтээгдэдэг.

Буряад Республикын соёлой угай баялигай зүйлүүдые хамгаалгын зургаан федеральна удаха шанартай соёлой угай баялигай зүйлүүдтэ мэдээсэлэй бэшгүүд ба тэмдэгүүдые тиймэ зүйлүүдые хамгаалгын федеральна зургаантай хэлсэн табиха эрхэтэй.

3.4. Мэдээсэлэй бэшгүүд ба тэмдэгүүд соёлой угай баялигай зүйлэй эзэнэй ашаглагшын үүсхэлээр, мүн Буряад Республикын Соёлой угай баялигай зүйлүүдые хамгаалха талаар зургаанай үүсхэлээр табигдадаг, хэлгэгдэдэг ба задалагдадаг.

3.5. Мэдээсэлэй бэшгүүдые ба тэмдэгүүдые табиха (хэлгэхэ) тухай соёлой угай баялигай зүйлэй эзэнэй (ашаглагшын) дурадхал Буряад Республикын Соёлой угай баялигай зүйлүүдые хамгаалха талаар зургаан иимэ саарһа дансануудай ороһоной удаа харын туршада хаража үзэдэг ба хэлсэн таарууддаг гэбэл:

мэдээсэлэй бэшгэ гү, али тэмдэг табиха (хэлгэхэ) хэрэгтэйе үндэһэлэлгэтэй мэдүүлгэ;

зурагай түлэбэй проект.

Соёлой угай баялигай зүйлүүдэй гүрэнэй хамгаалгын, үгы гэбэл, тус Дүримэй эрилтэнүүдтэ харюусахагүй саарһа дансанууд мэдүүлгэ баригшада хубилгахын тулада бусаагдадаг ба хэлсэн тааруулагдаха ёһогүй.

3.6. Нэгэн бүхэлэй гэжэ зохилдохо хэдэн зүйлүүдэй проектдэ бүридэлдэн ородог зүйлүүдэй оршоохын түсэб-схемэтэй мэдээсэл бүхэлэйн ба зүйл бүхэнэйн нэрые заалгатайгаар мэдээсэл табихы нэмжэ хараалха ёһотой.

Суутай, дурасхаалта газарта гэжэ бэлдэгдэдэг зурагай түлэбэй проект илгаань харуулан нэмэлтэ бэшгүүдые ба тэмдэгүүдые хараалха болодог.

Зурагай түлэбэй проект хоёр хэлгээр хэгдэдэг, тэрэнэй нэгэе эзэниинь (түлөөлэгшэнь) Буряад Республикын соёлой угай баялигай зүйлүүдые хамгаалгын зургаанда саг үргэлжын хадагалалгада дамжууддаг.

3.7. Мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэг табилга, хэлгэлгэ ба задлаалга тус Дүримэй хабсаргалтын ёһоор мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэг табилгын (хэлгэлгын) данса бэшгээр албан түхэлдэ оруулагдадаг.

Данса бэшгэтэ Буряад Республикын соёлой угай баялигай зүйлүүдые хамгаалгын зургаанай ба соёлой угай баялигай зүйлэй эзэнэй ба (али) ашаглагшын, хэрбээ тийгэжэ арендын хэлсээгээр гү, али түлөөһэгүй ашаглалгын хэлсээгээр тогтоогдоһон байгаа хаань, түлөөлэгшэд гар табиддаг.

3.8. Мэдээсэлэй бэшгэй ба тэмдэгэй бүрин бүтэнэй түлөө харюусалга соёлой баялигай эзэн Актда гар табинан үдэрһөө ба (али) соёлой баялигай зүйлые ашаглагша, хэрбээ арендын хэлсээгээр гү, али түлөөһэгүй ашаглалгын хэлсээгээр тогтоогдоһон хаань, даадаг.

3.9. Акт албан түхэлдэн орууланай удаа мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэгэй үгы болоһон ушарта Буряад Республикын соёлой угай баялигай зүйлүүдые хамгаалгын зургаан соёлой баялиг зүйлэй эзэнэй ба (али) ашаглагшын хабаадалгатайгаар үгы болоһон тухайн акт бэшэдэг.

Үгы болоһон мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгые шэнэлэн хэргэлгэ соёлой баялиг зүйлэй эзэнэй өөрын зөөрин ба (али) ашаглагшын, хэрбээ арендын хэлсээгээр гү, али түлөөһэгүй ашаглалгын хэлсээгээр тийгэжэ тогтоогдоһон хаань, мүнгэ зөөрин тоосоогоор хэгдэдэг.

4. Тодхогдоһон мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүдэй тоо бүридхэл, тэдэнэй байдалай хойноһоо хиналта
Тодхогдоһон мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүдэй тоо бүридхэл, тэдэнэй байдалай хойноһоо хиналта Буряад

Республикын соёлой баялигай зүйлүүдые хамгаалгын зургаан бээлүүддэг, тэрэндэн ородог гэбэл:

бүридхэлдэ абалгын дэбтэр ябуулга тэрэн соонь заагдадаг гэбэл: соёлой баялигай зүйлэй реестрэй дугаар, мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэг табилгын дугаар ба нара үдэр, бүрин бүтэнэй түлөө харюусалгатай эзэн ба (али) ашаглагша, мэдээсэлэй бэшгэй үгэнүүд, бэшгэ тэмдэг бүтээхэ ба тодхохо хүдэлмэрийн үнэ сэн (бюджетэй мүнгэ зөөрин тоосоогоор хэгдэн ушарта), тэмдэг болон бэшгэй үгы болоһон, шэнээр хэргэлгэһэн ба хэлгэгдэн тухай мэдээнүүд;

байгша хуулин ёһоор тоо бүридхэлэй саарһа дансануудта мэдээсэлэй бэшгүүд болон тэмдэгүүдые табилга (хэлгэлгэ, хэргэлгэ) тухай мэдээ оруулга; мэдээсэлэй бэшгэ тэмдэгүүдые адаглан харалга.

Мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгэй түлэблэн проект хадагалалга архивууд тухай хууляар хараалагдаһан гуримаар бээлүүлэгдэдэг.

Нютагай удаха шанартай соёлой угай баялигай зүйлүүдтэ мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэгүүдые табиха тухай Дүримэй хабсаргалта

Соёлой угай баялигай зүйлдэ мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэг табилгын (хэлгэлгын) актын түхэл

Соёлой угай баялигай зүйлдэ мэдээсэлэй бэшгэ болон тэмдэг табилгын (хэлгэлгын) акт нара үдэр
Акт бэшэлгын газар

Комисси хадаа бүридэлдэн: Буряад Республикын Соёлой угай баялигай зүйл хамгаалгын зургаанай түлөөлэгшэ

соёлой угай баялигай зүйлүүдэй, үгы гэбэл, соёлой угай баялигай зүйлэй оршодог газарай участогай эзэнэй (ашаглалгын) түлөөлэгшэ;

соёлой угай баялигай зүйлдэ мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэг табилгын (хэлгэлгын) ушар баталан тогтообо

(түүхын-соёлой угха шанарай бүлэг)

(зүйлэй нэрэ)

(байгш газарын) үндэһөөр

зөөрин мэдэлдэ (ашаглалда) байдаг

Мэдээсэлэй бэшгэй ба тэмдэгэй үгэнүүд:

Мэдээсэлэй бэшгэй ба тэмдэгэй шэнжэ:

Материал:

Түхэл:

Хэмжээн:

Үнгэн:

Хүдэлмэрийн үнэ:

Мэдээсэлэй бэшгэ ба тэмдэг табинан (хэлгэлгэн) саарһа харюусалгань соёлой угай баялигай зүйлэй, үгы гэбэл, тэрэнэй оршодог газарай участогай эзэндэ (ашаглагшада) даагдадаг.

Талануудай гар табилганууд:

Буряад Республикын соёлой угай баялигай зүйлэй зүйлые хамгаалгын зургаанһаа
Эзэнһээ (ашаглагшаһаа)

Статья 3

"Буряад Республикын 1996 оной сентябриин 24-нэй 366-И дугаарай "Номой сангай хэрэг тухай" Хуулида Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулида дансанууд, 1996, № 15; Буряад Республикын Хуулида шийдхэбэрлүүдэй суглуудбари, 2002, № 13 (45); 2004, № 12 (69); "Бурятия" газетэ, 1996, октябриин 22; 2003, январин 5; 2004, декабриин 8) иимэ хубилалтануудые

оруулха гэбэл:

1) 1-дэхи статьягай долоодохи шэнэ мур иигэжэ найруулха:

"хууринууд хоорондын номой сан – муниципальна амйгай зургаануудай аймагай номой сан гэжэ эмхидхэн байгуулан, зоние номой сангаар хангалга эмхидхэдэг ба түбэй номой сангай жасын, түблэн гуримаар номой бүридүүлгын ба номой сангуудай хоорондын абонементын үүргэдүүргэдэг, зүбшэл заабари ажал ябуулдаг номой сан";

2) 24-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлэй гурбадахи шэнэ мур иигэжэ найруулха:

"хотын тойрогто, муниципальна аймагта – түбэй хотын ба хууринууд хоорондын номой сан";

б) 3-дахы зүйл иигэжэ найруулха:

"3. Түблэн номой сангуудай байгуулга һайн дураараа нэгэдэн номой сангууд түбэй номой санда тэдэнэй аша талые дээдэ шатын эмхинүүдэй урда түлөөлхэ эрхэ үгэдэг. Номой сангууд түблэн байгуулгын бүридэлһөө гараха эрхэ тухай ба эрхэ нүхэсэлнүүд тухай асуудалнуудые шийдхэхэ эрхэтэй."

Статья 4

Тус Хуули 2008 оной январин 1-һээ хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В.НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото 2007 оной октябриин 8 № 2519-III

"Буряад Республикада гүрэнэй засагай албанай, муниципальна албанай ажаллалгын хугасаа тухай" Буряад Республикын Хуулин хабсаргалтада хубилалтануудые оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал 2007 оной сентябриин 26-га баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 2000 оной июниин 29-нэй 446-II дугаарай "Буряад Республикада гүрэнэй, муниципальна албанай ажаллалгын хугасаа тухай" Хуулида (Буряад Республикын Хуулида шийдхэбэрлүүдэй суглуудбари, 2000, № 10 (24); 2006, № 10-11 (91-92); "Бурятия" һонин 2000 оной июлиин 5; 2006, ноябриин 24) удаадахи хубилалтануудые оруулха гэбэл:

1) 11-дэхи статьяда "тушаалнуудта" гэжэ үгы "муниципальна тушаалнуудта, муниципальна албанай тушаалнуудта" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

2) 15-дахы статьяда:

а) "муниципальна албанай ажал хугасаада – муниципальна байгууламжын түлөөлэгэтэ зургаан" гэнэн үгэнүүдые хаһаха;

б) иимэ удхатай гурбадахи хуби нэмэхэ: "Муниципальна албанай ажал хугасаада предпритинуудай, эмхи зургаануудай ба эмхинүүдэй хүтэлбэрлэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй зарим тушаалнуудай хүдэлмэрийн ажал ябуулгын бусад хугасаанууд тус Хуулин хабсаргалтада тогтоогдоһон гуримаар оруулагдадаг";

3) иимэ удхатай хабсаргалта нэмэхэ:

"Буряад Республикада гүрэнэй, муниципальна албанай ажаллалгын хугасаа тухай" Буряад Республикын Хуулин хабсаргалта

Буряад Республикада муниципальна албанай ажаллалгын хугасаада муниципальна алба хаагшада предпритинуудта, эмхи зургаануудта ба эмхинүүдтэ хүтэлбэрлэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй зарим тушаалнуудта хүдэлхэнэй бусад хугасаануудые оруулгын Гурим

1. "Россин Федерацида муниципальна албан тухай" 2007 оной мартын 2-ой 25-ФЗ дугаарай Федеральна хуулин ёһоор тус Гурим алба хааһанай түлөө тушаалай салинда нара бүрийн нэмэлтэ, жэл бүрийн түлбэритэй нэмэлтэ амаралта, пенсидэ гаралганда мүнгэн урмашуулга, ажалай пенсидэ нара бүрийн нэмэлтэ түлбэри тогтоохын тула муниципальна албанай ажаллалгын хугасаада тус Хуулин 15-дахы статьягай 2-дохи зүйлдэ заагдаһан хүдэлмэрийн ажал ябуулгын бусад хугасаануудые оруулгын нэгэн нийтэ

дүрим баталдаг.

2. Алба хааһанай түлөө тушаалай салинда нара бүрийн нэмэлтэ, жэл бүрийн түлбэритэй нэмэлтэ амаралта, пенсидэ гаралганда мүнгэн урмашуулга, пенсидэ нара бүрийн нэмэлтэ түлбэри тогтоохын тула муниципальна албанай ажаллаһан бусад хугасаанууд муниципальна алба хаагшын муниципальна албанда тушаал эзэлдэг муниципальна байгууламжын ажалаар хангадагай түлөөлэгшын (саашаада ажалаар хангагшын түлөөлэгшэ) захиралаар оруулагдадаг.

Ажалаар хангагшын түлөөлэгшэ муниципальна албанай ажаллалгын хугасаа тогтоохо талаар комиссин зууршалгаар муниципальна алба хаагшын хүдэлмэрийн ажал ябуулгын бусад хугасаануудые муниципальна албанай ажал хугасаада оруулха туха шийдхэбэри абадаг.

Муниципальна албанай ажаллаһан хугасаа тогтоохо талаар комисси (саашаада – Комисси) муниципальна байгууламжын толгойлогшын дэргэдэ бүридүүлэгдэдэг. Комиссин ажалай Гурим муниципальна байгууламжын толгойлогшын баталан дүримөөр тогтоогдодог.

Хүдэлмэрилэгшын ажал ябуулгын бусад хугасаануудые муниципальна албанай ажал хугасаада оруулха тухай асуудал шийдхэхын тула Комиссида удаадахи документнүүд үзүүлэгдэдэг гэбэл:

1) муниципальна албанай ажал хугасаада хүдэлмэрийн тус хугасаа оруулха тухай гуйһан хүдэлмэрилэгшын мэдүүлгэ. Буряад Республикада муниципальна албанда һая ороһон хүдэлмэрилэгшын тус мэдүүлгэ Буряад Республикада муниципальна албанда абалгада тогтоогдоһон шалгалтын болзорой дүүрхэдэл хаража үзэлгэдэ абтадаг. Хэрбээ хүдэлмэрилэгшые Буряад Республикын муниципальна албанда абалгада шалгалта тогтоогдоогүй байбал, мэдүүлгэ ямарые сагта үгтэжэ болодог;

2) хүдэлмэрилэгшын хүдэлжэ байһан муниципальна зургаанай хуби байгуулгын хүтэлбэрлэгшын зууршалга;

3) Буряад Республикада муниципальна албанай эзэлдэг тушаалай тушаалта эрилтэнүүдэй буулгабару;

4) мэргэжэл гургуули тухай документнүүдэй буулгабаринууд.

Комисси үзүүлэгдэн документнүүдые хаража үзэдэг ба өөрынөө дурадхалнуудые протокол болгон бэшэдэг, тэрэн муниципальна зургаанай ажаллаһан хугасаада бүридхэлэй албанда хүдэлмэрилэгшын муниципальна албанай ажаллаһан хугасаада тус хугасаа тоолохо тухай ажалаар хангагшын түлөөлэгшын захиралай просерт гү, али тус тоолого оруулхагүй тухай проект бэлдэхын тула дамжуулагдадаг.

Алба хааһанай түлөө тушаалай салинда нара бүрийн нэмэлтэ хүдэлмэрийн ажал ябуулгын бусад хугасаануудые муниципальна албанай ажаллаһан хугасаада оруулагдаһан хараада аб татайгаар тогтоогдоһон хэмжээндэ ажалаар хангагшын түлөөлэгшын тус захиралай гар табигдаһан үдэрһөө түлэгдэдэг.

Муниципальна алба хаагшын Буряад Республикада муниципальна албанай муниципальна бусад тушаал эзэлхэдэ, тэрэ тоодо муниципальна ондоо зургаанда предпритинуудай, эмхи зургаануудай ба эмхинүүдэй хүтэлбэрлэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй зарим тушаалнуудта хүдэлхэн бусад хугасаануудые оруулга муниципальна албанай ажаллаһан хугасаада дахинаа бэшгэдэг.

3. Ажалай пенсидэ нара бүрийн нэмэлтэ тогтоохын тула хүдэлмэрийн ажал ябуулгын бусад хугасаануудые муниципальна албанай ажаллаһан хугасаада нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шийдхэбэрийн үндэһөөр оруулагдадаг.

Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шийдхэбэри хүдэлмэрилэгшын муниципальна зургаанһаа болһон үдэрһөө хойшо нэгэ нараһаа оройтуулангүй бэшгэдэн ажалаар хангагшын түлөөлэгшын зууршалгаар абтадаг.

Ажалаар хангагшын түлөөлэгшын зууршалга муниципальна алба хаагшын мэдүүлгын үндэһөөр хэгдэдэг, хэрбээ мэдүүлгэ үгэхэ үедөө тэрэнэй ажалһаа болуулагдаһан мэдүүлгэ наһанайнгаа амаралтада гараха эрхэ заалгатайгаар

нэгэ доро үгтээн байбал. Муниципальна зургаануудай хаагдахан ушараар, мүн муниципальна зургаануудта муниципальна алба хаагшадые үсөөрүүлхэ талаар сүлөөлэгдээн муниципальна алба хаагшадта зууршалга "Россин Федерацида ажалаар хангаха тухай" Россин Федерацин Хуулин ёһоор наһанай амаралтада гараха болзорын хоёр жэлхээ ехэ бэшэ байбал, муниципальна алба хаагшын ажалһаа гараһантай нэгэ доро үгтээн мэдүүлгээр хэгдэдэг.

Ажалаар хангагшын түлөөлэгшын зууршалгада хабсаргагдааг документүүд гэбэл: ажалай дэбтэрэй буулгавари, муниципальна алба хаагшын ажалһаа болуулагдахан тухай захиралай буулгавари, мэдээ баримтанууд — тайлбари.

Ажалай пенсидэ нара бүрийн нэмэлтэ тэгтоохын тула муниципальна албанай ажаллалгын хугасаада хүдэлмэрийн ажал ябуулгын бусад хугсаануудые оруулха, үгы гэбэл, оруулгада арсаһан тухай абтаһан шийдхэбэри муниципальна зургаанай ажаллагдахта дабаатай албанда дамжуулагдадаг."

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хойшо арба хоноод хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8
№ 2521-III

**Республикын бюджетдээ
гомологдодог ба Холын Хойто зүгэй
аймагуудта адлидхагдаһан
Буряад Республикын нотагуудта
оршодог эмхинүүдтэ хүдэлдэг
ньюрнуудта лаб найдуулганууд
ба түлөөһэнүүд тухай**

*Буряад Республикын Арадай Хурал
2007 оной сентябрийн 26-да
баталан абаа*

Статья 1. Тус Хуули гуримшуулгын зүйл

Тус Хуули Россин Федерацин Ажалай кодекстой ба Россин Федерацин 1993 оной февральн 19-нэй 4520-1 дугаарай "Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта ажаһуудаг ба ажаладаг ньюрнуудта гүрэнэй лаб найдуулганууд ба түлөөһэнүүд тухай" Хуулитай зохилдуулан республикын бюджетдээ гомологдодог ба Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан Буряад Республикын нотагуудта оршодог эмхинүүдтэ хүдэлдэг ньюрнуудта (саашаада - республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд) лаб найдуулганууд ба түлөөһэнүүды тогтоодог.

Тус Хууляар хараалагдаһан ушарнуудта республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй гэр бүлэнүүдэй гэшүүдтэ лаб найдуулга ба түлөөһэнүүд үгтэдэг.

Статья 2. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ лаб найдуулганууд ба түлөөһэнүүд

Тус Хуулин ёһоор республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ удаадахи лаб найдуулганууд ба түлөөһэнүүд тогтоогдодог гэбэл:

1) Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта ажалдаа хүрэлгэтэй холбоотой гаршын лаб найдуулганууд ба түлөөһэнүүд;

2) ажалай хэлсээнэй болуулагдаһан ушараар Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудһаа нүүлгэтэй холбоотой гарша тэхэрюулгэ;

3) амаралта ашаглалгын газарта хүрэтэр ба гэдэргээ бусаха харгын болон тээбэрийн түлөө түлбэридэ гарша тэхэрюулгэ;

4) эмшэлэлгэ хангалгын лаб найдуулганууд.

Статья 3. Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта ажалдаа хүрэлгэтэй холбоотой гаршын лаб найдуулганууд ба түлөөһэнүүдэй хэмжээн

1. Республикын бюджетдээ гомологдодог Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта оршодог

эмхинүүдтэ ажал тухай хүдэлмэрийн хэлсээ баталһан ба тус хэлсээнүүдэй ёһоор Холын Хойто зүгэй аймагуудта ба тэдэндэ адлидхагдаһан нотагуудта ородоггүй Буряад Республикын бусад нотагуудһаа болон Россин Федерацин можонуудһаа ерэнэн ньюрнуудта ажалаар хангагшын тоосоогоор олгогдодог гэбэл:

1) тушаалай хоёр салинай хэмжээндэ (харын тарифай хубаарин) нэгэ удаагай тэдхэмжэ ба хүдэлмэрилэгшын тушаалай хахад салинай хэмжээндэ (харын тарифай хубаарин) тэрэнтэй суг ерэлсэһэн гэр бүлын гэшүүн бүхэндэ нэгэ удаагай тэдхэмжэ;

2) хүдэлмэрилэгшэдэй ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдэй Россин Федерацин дэбисхэрэй хэмжээндэ ябаһан харгын түлбэри бодото гаршаарнь, мүн гэр бүлэдэ табан мянган тонноһоо ехэ бэшэ тээбэрийн түлөө түлбэри бодото гаршаарнь гэр бүлэдэ табан мянган тонноһоо ехэ бэшэ тээбэрийн түлөө түлбэри бодото гаршаарнь, гэрбэше түмэр харгыгаар шэрэлгэдэ хараалагдаһан сэнһээ дээшэ бэшэ;

3) шэнэ газарта түбхинэхын тулада долоон хоногой түлбэритэй амаралта.

2. Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта ажалай газарта хүрэлгэтэй холбоотой гаршанууд республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ ба тэдэнэй гэшүүдтэ харгын ба тээбэрийн түлөө түлбэри эгээл богони харгын сэнгээр хүсэлдүүлэгдэдэг.

Статья 4. Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта ажалай газарта хүрэлгэтэй холбоотой гаршануудай лаб найдуулганууд болон түлөөһэнүүды олголгын эрхэ нүхэсэл

1. Тус Хуулин 30-дахи статьягаар хараалагдаһан лаб найдуулганууд ба түлөөһэнүүд республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ гансал гол хүдэлмэрийн газарта түлэгдэдэг.

2. Республикын бюджетдээ гомологдодог Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта оршодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдэй ажалай газарта хүрэлгэтэй холбоотой харгын ба тээбэрийн түлөө түлбэридэ эрхэ республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй хүдэлмэрийн хэлсээ баталһан үдэрһөө хойшо нэгэ жэлэй туршада хүсэндөө байдаг.

3. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта ажалай газарта хүрэлгэтэй холбоотой түлэгдэһэн мүнгэ дүүрэн хэмжээндэ бусааха ушарнууд гэбэл:

1) тогтоогдоһон болзорто хүндэтэй шалтаггүйгөөр ажалдаа гараагүй байбал;

2) хүдэлмэрийн хэлсээгээр тогтоогдоһон ажалай болзорһоо урид, харин тодорхой болзортой тогтоогдоогүй байбал — хүдэлмэрийн жэлэй дүүрээгүйдэ өөрын дураар хүндэтэй шалтаггүйгөөр ажалһаа болиходонь гү, али хүдэлмэрийн хэлсээ болуулаха үндэһэн болохо федеральна хууляар хараалагдаһан гэмтын ябадал гаргаһанай түлөө болуулагдахадань.

4. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа гараагүй гү, али хүндэтэй шалтагаар ажалдаа гарахая арсагшад Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта ажалай газарта хүрэлгэтэй холбоотой абһан мүнгэ бусааха уялгатай, тэдэнэй харгын ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдэй харгын, мүн тээбэрийн түлөө гаршаһаа бэшэндэнь.

Статья 5. Хүдэлмэрийн хэлсээнэй болуулагдаһан ушараар Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта хүрэлгэтэй холбоотой гаршануудай түлөөһэн

Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдтэ Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудһаа хүдэлмэрийн хэлсээнэй ямарше үндэһөөр болуулагдаһан ушарһаа ажаһуулгын шэнэ газарта хүрэлгэтэй холбоотой, гэмтын ябадал хэһэнэй түлөө гаргуулан, мүн хүдэлмэрилэгшын нүгшэһэнһөө хүдэлмэрийн хэлсээнэй болуулагдаһан ушарһаа, үгы гэбэл хүдэлмэрилэгшэн наһа бараа гү, али нэрэ

хураггүйгөөр үгы болоо гэһэн сүүдэй шийдхэһэн ушарһаа бэшэндэ, шэнэ газарта хүрэлгэтэй холбоотой харгын ба тээбэрийн түлөө түлбэри ажалаар хангагшын (республикын бюджетдээ гомологдодог эмхи) тоосоогоор түлэгдэдэг.

Статья 6. Хүдэлмэрийн хэлсээнэй болуулагдаһан ушараар Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта хүрэлгэтэй холбоотой гаршануудай хэмжээн ба хүсэлдүүлгын эрхэ нүхэсэл

1. Тус Хуулин 5-дахи статьягаар хараалагдаһан ушарнуудта республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ харгын түлбэри бодото гаршаарнь ба гэр бүлэдэ табан тонноһоо ехэ бэшэ тээбэрийн түлөө түлбэри бодото гаршаарнь түлэгдэдэг, гэрбэше түмэр харгыда хараалагдаһан сэнһээ ехэ бэшээр.

2. Хүдэлмэрилэгшэдтэ ба тэрэнэй гэр бүлын гэшүүдтэ харгын ба тээбэрийн түлөө түлэгдэхэ эрхэ республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдтэ гэрэ хүдэлмэрилэгшын гурбан жэлхээ бага бэшэ болзорто хүдэлхэн ушарта олгогдодог ба тус Хуулин 5-дахи статьягаар хараалагдаһан үндэһөөр тус эмхитэй хүдэлмэрийн хэлсээнэй болуулагдаһан үдэрһөө хойшо нэгэ жэлэй туршада хүсэндөө үлэдэг. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ тус Хуулин 5-дахи статьягаар хараалагдаһан түлөөһэн имагта гол ажалаар үгтэдэг.

3. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй хүдэлмэрийн хэлсээнэй болуулагдаһан ушарһаа хүдэлмэрилэгшын ба тэрэнэй гэр бүлын гэшүүдтэй Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудһаа нүүлгэтэй холбоотой гаршанууд эгээл богони харгын сэнгээр хүсэлдүүлэгдэдэг.

Статья 7. Амаралта ашаглалгын газарта хүрэтэр ба гэдэргээ бусаха харгын болон тээбэрийн түлөө түлбэридэ гарша хүсэлдүүлгэ

1. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй мүнгэнэй тоосоогоор хоёр жэлэй нэгэ удаа Россин Федерацин дэбисхэрэй хэмжээндэ амаралта ашаглалгын газарта хүрэтэр ба бусаха харгын ямарше унаагай, гэрэ тоодо үмсын (таксиһаа бэшэндэ), мүн тээбэрийн түлөө түлэхэ эрхэ олгогдодог.

Ажалаар хангагшад хүдэлмэрилэгшэдтэй амаралта ашаглалгын газар хүрэтэр ба бусаха харгын түлбэри тэдэнэй гэр бүлын хүдэлдэггүй гэшүүдтэ (үбгэн, һамган, хуулин наһа хүсөөгүй үхибүүд) амаралта ашаглалгын саһаа дулдыдангүй мүн лэ түлэдэг.

2. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ тус гаршануудые хүсэлдүүлгын эрхэ тус эмхидэ арбан хоёр нара хүдэлхэнэйн хүлээр бии болодог.

3. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ тус статьягаар хараалагдаһан түлөөһэн имагта гол ажалаар үгтэдэг.

Статья 8. Амаралта ашаглалгын газарта хүрэтэр ба гэдэргээ бусаха харгын болон тээбэрийн түлөө түлбэридэ гарша хүсэлдүүлгын хэмжээн ба эрхэ нүхэсэл

1. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдтэй амаралта ашаглалгын газар хүрэтэр ба бусаха харгын гушан килограмм болотор тээбэрийн гаршанууд эгээл богони харгын сэнһээ дулдыдан хүсэлдүүлэгдэдэг гэбэл:

1) түмэр харгын сэхэ харилсаанай байхада — унтаритай вагондо харгын ба тээбэрийн сэнгээр;

2) түмэр харгын харилсаанай үгы байхада — уһанай, агаарай гү, али автотранспортын (таксиһаа бэшэндэ) харгын ба тээбэрийн сэнгээр душын түмэр харгын станци хүрэтэр, саашаа — түмэр харгыгаар унтаритай вагондо харгын ба тээбэрийн сэнгээр.

2. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдтэй амаралта ашаглалгын газар хүрэтэр ба бусалгын харгыда үмсын транспорт хэрэглэһэнэйн

түлөө түлбэри эгээл богони харгын сэнгээр түлэгдэдэг.

3. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдтэй амаралта ашаглалгын газар хүрэтэр ба бусаха харгын түлбэри амаралтын урда харгын сэндэ багсаажа дүтэлүүлэн үгтэдэг. Эсэсэй тоосоон амаралтаһаа бусаһанайнь хүлээр үзүүлэгдэһэн биледүүдтэй гү, али ондоо документүүдтэй үндэһөөр хэгдэдэг.

4. Тус статьягаар хараалагдаһан түлбэринүүд тухай зорилготой, тиймэхээ республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдтэй хүдэлмэрилэгшэдтэй ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдтэй амаралта ашаглалгын газар хүрэтэр тус түлбэрийн эрхэ саг соонь хэрэглэгдээгүй байбал, хойто жэлэйхидэ нэмэгдэдэггүй.

Статья 9. Республикын бюджетдээ гомологдодог эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ эмшэлэлгэ хангалгын лаб найдуулганууд

Республикын бюджетдээ гомологдодог ба Холын Хойто зүгэй аймагуудта адлидхагдаһан нотагуудта оршодог эмхинүүдтэ хүдэлдэг, гэр бүлын гэшүүн бүхэндэ Буряад Республикада тогтоогдоһон ажалай салинай доодо захын хэмжээнэй дунда зэргын олзотой ньюрнуудта эмнэлгын зүбшэлэлгэ гарахын гү, али эмнэлгын тобшололтой байгаа һаань, аргалуулхын тула Буряад Республикын гү, али Россин Федерацин ондоо можонуудта ошохо харгын түлбэри хангагдадаг, хэрбээ ажаһуудаг газартань тус туһа хангамжануудай үгы байбал ба (али) Буряад Республикын зондо эмшэлэлгын түлөөһэгүй туһаламжа гүрэнэй лаб найдуулгануудай программаар хараалагдаһан байбал.

Статья 10. Тус Хууляар хараалагдаһан гаршануудые гомололо

1. Тус Хууляар тогтоогдоһон лаб найдуулганууд ба түлөөһэнүүд республикын бюджетдэй тоосоогоор бэелүүлэгдэдэг.

2. Тус Хууляар хараалагдаһан гаршануудые гомололгын гурим Буряад Республикын Правительство тодорхойлодог.

Статья 11. Тус Хуулин хүсэндөө оролго

Тус Хуули 2008 оной январийн 1-һээ хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 9
№ 2526-III

**"Буряад Республикада сүүдэй
участогудай юрэнхы тоо болон эхин
шатын судьянарай тоо тухай"
Буряад Республикын Хуулида
хубилалтануудые оруулха тухай**

*Буряад Республикын Арадай Хурал
2007 оной сентябрийн 26-да
баталан абаа*

Статья 1

"Буряад Республикада сүүдэй участогудай юрэнхы тоо болон эхин шатын судьянарай тоо тухай" Буряад Республикын Хуулида (Буряад Республикын Хуулиа шийдхэбэринүүдтэй суглуулбари, 2000, № 7 (11); 2001, № 7 — 8 (26 — 27); 2003, №3 (48); «Бурятия» газеттэ, 2000, апрелин 6; 2001, июлийн 11; 2003, апрелин 2) иимэ хуби-лалтануудые оруулха:

1) 1-дэхи статьяда «46 сүүдэй участогудай» гэһэн үгэнүүдые «54 сүүдэй участогудай», «46 эхин шатын судьянарай тушаалуудай» гэһэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

2) «Улаан-Үдэ хотодо ба Буряад Республикын аймагуудта сүүдэй участогудай хилэнүүд» гэһэн хабсаргалтые ниггэжэ найруулха:

*"Буряад Республикада сүүдэй
участогудай юрэнхы тоо болон эхин
шатын судьянарай тоо тухай"
Буряад Республикын Хуулин
хабсаргалта*

Улаан-Үдэ хотодо ба
Буряад Республикын аймагуудта
сүүдэй участогудай хилэнүүд

№№	Аймагууд	Аймагууд-та зоной тоо (мян.)	Сүүдэй участогууд	Участок дээрэ хуудаг зоной тоо (мян.)	Эхин шатын судья-нарай тоо							
1.	Железнодорожный аймаг Улаан-Үдэ	125,6	Сүүдэй участок № 1 Пестелинн үйлсэ (саашадаа үйлсэ гэхэн үгэ байхагүй, үйлсын нэрэнүүд ород падежэй түхэлөөр) Волконскын нарин үйлсэ (переулоч) Нахимова Чертенкова Жуковского Пушкина Красноармейская Хоца Намсараева Шишковка т. Багратиона 2-я Держинская Д. Бедного Нарвская Шарапова Черняховского Водопадная Майский нарин үйлсэ Гайдара Весенний проезд Енисейская нарин үйлсэ Бородинский Медведниковская Нефтяников Невская 3 Интернационала Орджоникидзе Держинского Садовая Новогордеевская Тагильская Связистов Тельмана нарин үйлсэ Комсомольский Циолковского нарин үйлсэ Кедровый Челюскина Кутузова Шахтовая Коллективная нарин үйлсэ Новогордеевский Левитана Чапаева 8 марта Щорса Майская Ольховая Мишина Мэлси Самбуева	17,7	1			Ульянова Цветочная Шишкина Шевченко Радишева Промышленная ЛВРЗ т. Комсомольская Октябрьская Буйко				
								Сүүдэй участок № 4 мкр. Загорск Балдынова Бетховена Гарнаева Гастелло Герцена Грибоедова нарин үйлсэ Горный Заиграевская нарин үйлсэ Заводской Комарова нарин үйлсэ Лесной Нестерова нарин үйлсэ Невского Огарева нарин үйлсэ Одесский Путиловская Родины Расковой нарин үйлсэ Седова Столичная Краснодонская Севастопольская Магистральная Репина Пролетарская Чайковского Чехова Хоринская Моцарта Глики Обзорная Лучистая Изумрудная Авиаторов Буранная Вершинная Ветровая Вечерняя Клеверная Испытателей Площадка т. Авиационная Верхнеудинская Железнодорожная Озерная Сперанского Кирзаводская Гавань Набережная Школьная мкр. Матросова Громовой И. Земнухова О. Кошевого Парижской коммуны Смирнова Тюленина Шевцовой Матросова Керамик Н. Нищенко	19,1	1		
			Сүүдэй участок № 2 Кльпина Милотина Рыльева Пионерская Московская Путейская Пржевальского Сенчихина Революции 1905 г. нарин үйлсэ Садовый Цивилева Хабаровская Шульца Гольдсобея Ю. Коммунарков Менделеева Лысая гора т. Амагьева Молодежная Верхняя Осипенко Лысогорская Кузнецова Подлесная Калужская Дагчипнова Курганская Крамского Жарковская Проектная	16,8	1			Сүүдэй участок № 5 Восточный т. Антонова Исаева Камова Королева Микояна Мунгонова Туполева Чкалова Яковлева Авиазаводай хамнуурин ажахы эмхи зургаан ОВ-94/3	18,9	1		
			Сүүдэй участок № 3 Аршан т. Вакарина проезд Промышленный Боровая Белинского Брестская Выборгская Дарвина Дунайская Дундича Кедровая Кольцевая Короленко Айвазовского Семашко Ковалевской Лермонтова Лобачевского Ленинградская Малая нарин үйлсэ Олимпийский нарин үйлсэ Строительный Сибирская Сейгоровского Джамбульская Стаплевского Строительная Спортивная Тульская Уральская	18,6	1			Сүүдэй участок № 6 Орешковой т. Агрономическая нарин үйлсэ Агрономический Астраханская Кулундинская Уссурийская нарин үйлсэ Дачный нарин үйлсэ Уссурийский Абаканская Миусинская Локомотивная Норильская Сосновая Иванова Фадеева Чаадаева Целинная Юнатов Горная Гвардейская Зеленхоз т. Арбузова Блинова Богданова Бородинна Жидкова Перова Третьякова Саад ургуулагшадай нүхэрлэл «Пионер № 2» Зеленый т. I квартал Брусничная Лучистая Ольховая Радужная хүүргэ баригшадай проездүүд 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 Полигон т.	17,0	1		

		Сүүдэй участок № 7	18,1	1			Кузнецкая Медицинская нарин үйлсэ Медицинский Наушкинская Новоононская Одонская нарин үйлсэ Окинский Ольховская Орловская нарин үйлсэ Орловский Островского Переездная Суворова нарин үйлсэ Суворовой Тверская Техническая Татхальская Уронайская Челябинская нарин үйлсэ Челябинский Черкасская нарин үйлсэ Черкасский Чульмская Бабушкина Сахьяновой Терешковой Жердева, №20 хүртэр гэрнүүд									
		Забайкальская Павлова Полковая Полковая, проезд 1 Полковая, проезд 2 106 мкрп Академическая Академическая, проезд 1, проезд 2, проезд 3, проезд 4 101 квартал Вербная Жамцарано 102 квартал Риччио 110 квартал 111 квартал 113 квартал мкр. 117 мкр. 118 мкр. 119 мкр. 122 мкр. 123 Силикатный т. Байкальская Домостроительная Забайкальская Медведчиково т. мкр. Новая Комушка Байдоновская Балтийская Барнаульская Витебская Волховская Военная Военная: проезднүүд 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 Груздева № 38 гэрнээ үйлсын дүүрэтэр Дальневосточная Запорожная Каховская Ладожская нарин үйлсэ Ладожский Лесничество Львовская Р. Люксембург Мапская Марийская Парковая Полковая Полковая: проезды 1, 2 Раздольная Северная Тугуйская Харьковская Хилокская Чудская К.Цеткин Яблоневая нарин үйлсэ Яблоневый Забайкальский т. Багряная Васильковская Грибная Декабристов Ивовая Ивовая: проезднүүд 1, 2 Калиновая Квартал Ключевая Клюквенная Лесная Линейная Малиновая Мая 1-го Ореховая Перспективная 30 лет Победы нарин үйлсэ Проходной Речная Ромашковая Ручейная Ручейная: проезднүүд 1, 2, 3 Сулдугуйская Совхозная мкр. Тепличный Тенистая Шукшина Холмистая Янтарная Энергетик т. Светлый т. Батуринская Дивногорская Запрудная Искристая Коммунальная Лазурная Приборная Хантаева						Сүүдэй участок № 9	20,0	1						
		Сүүдэй участок № 8	18,0	1	3.	Советскэ район Улаан-Үдэ хото	73,3	Сүүдэй участок №1	16,8	1						
		Горький т. Армавирская Бичурская Больничная нарин үйлсэ Больничный Горького Гусинозерская Груздева, №№ 1-37 Дружбы Догойская Епсейская Зеленая Зугалайская нарин үйлсэ Зугалайн Иртышская Карская Костромская Красной Звезды Красноярская						Димитрова Фрунзе пр. Победы Балтахинова Банзарова Калинина Кирова Линховоина Набережная Свердлова Куйбышева Каландаришвили Свободы Шмидта Корабельная площадь Революции Гостинные ряды мкр. Батарейка Батальонная Береговая Воровского нарин үйлсэ Воровский Гоголя Дальнеагорная Дальняя Ермаковская Жанаева Лесопильная Лазо Ляпидевского Малостоярная Маршака Нагорная Новокузнецкая Оцимика Пятницкого Серова нарин үйлсэ Серовой Толстого Тарбагатайская Удинская Энгельса Асеева нарин үйлсэ Толстойн						Сүүдэй участок № 2	16,1	1
								Профсоюзная Ербанова Некрасова Сухэ-Батора Ранжурова Байкальская Крупской Ямпилова Модогоева Водопровдная Литейная Пристанская нарин үйлсэ Пристанский Урицкого ст. Зенит Кузнецкая								

		<p>Володарского Партизанская Кяхтинская мкр. Стеклозавод Батожабая Березовая Брошная Вологодская нарин үйлэс Вологодский Воронежская Гомельская Громыко Желябова Керамическая Конституции Кристалльная (Сосновая) Кундо Мира Монтажная Новгородская Новостройка Омская Печерская нарин үйлэс Печерский Рабочая 2 Радикальцева Силикатная Рабочая Сиреневая Славы Составная Социальная Стадионная Стекольная нарин үйлэс Стекольный Технологическая Хрустальная</p>				<p>нарин үйлэс Карьерный Ковыльная Мирная нарин үйлэс Мирный Онежская Победы Покровская нарин үйлэс Полевой Подменная Прибрежная Природная Светлогорская Снежная Центральная Цолгинская Аэропорт т. Сокол т. Аэрофлотская Взлетная Еловая Кокуйская Листьяная Портовская Пананина Стартовая Танхойская Торейская</p>		
		<p>Сүүдэй участок №3 мкр. Левый Берег Блюхера нарин үйлэс Блюхера нарин үйлэс Гравинский Грачевская нарин үйлэс Грачевский Житкевича Заречная Иволгинская нарин үйлэс Иволгинский Иркутская Кемеровская нарин үйлэс Кемеровский нарин үйлэс Малый Новая Новосибирская нарин үйлэс Новый Окинская нарин үйлэс Окинский Оронойская Пилорамная нарин үйлэс Пилорамный Привольная Селепгинская Сельскохозяйственная Степная протока Судоремонтная Черемушки Степной т. Баргузинская нарин үйлэс Баргузинский Ольховская Проселочная Сельская Солдатский т. Агинская Баянгольская (Верхняя) Вертолетная Восточная Еланская Закаменская Земледельческая Красносельская Мелиораторов нарин үйлэс Мелиораторнуудай Михалева Панфилова Просторная нарин үйлэс Просторный Посельская Сапагинская Талалихина Хуторская Тополиная нарин үйлэс Центральный Ямская Туланжа т. 40 лет Победы Акшинская Алтачейская Вишневая Гранитная Гэгэтульская Дамбовая Державная Икатская Кооперативная Крылатая Луговая Международная Можайская нарин үйлэс Можайский Мраморная Ноябрьская Обусинская Орлиная Осенняя Песочная Подгорная Полянская Посольская Радужная Рошинская Трудовая Юбилейная Исток т. Аргадинская Еравнинская Земляничная Инская</p>	21,5	1		<p>Сүүдэй участок №4 Борсоева Коммунистическая Ленина Смолина Советская Заречный т. Автотранспортная Гурульбинская Дальняя Гурульбинская Донская Дорожная Кабанская нарин үйлэс Кабанский Курская Мерцкова Независимая Подстанционная Пригородная Республиканская нарин үйлэс Республиканский Российская Рукавишниковая Светлая Слободская Строителей Тепличная Толстикина Урожайная нарин үйлэс Урожайный Учебная Дивизионная станци, №, 2, 3 участогууд мкр. Вагжанова Армейская Акмолинская Батарейная Березовская Войсковая Гарнизонная Дарасунская Железнодорожная Ижевская Интернациональная Каменная Нерчинская Ногинская Отневая Поитонная Сотниковская Тухачевского Черемховская Школьная нарин үйлэс Школьный</p>	18,9	1
4.	Баргажанай аймаг		30,0		<p>Сүүдэй участок №1 Баргажан һ. Нестериха һ. Уро һ. Малое Уро һ. Дуцелан һ. Читкан һ. Шапеньково һ. Суво һ. Бодон һ. Юбилейный т. бага хуурин (б.г.) Баянгол б.һ. Уржил б.һ. Соел б.һ. Хара-Усун Ина т. б.һ. Улюн б.һ. Улокчикан б.һ. Ярикто Сухая һ. б.һ. Хилгана б.һ. Борогол</p>	17,5	1	
					<p>Сүүдэй участок №2 Баргажанай –Адаг т. Гусиха һ. Максимиха Курбулик т. Святой нос т. Катунь һ. Чивыркуй т. Ушканы острова т. Монахово т. Адамово һ. Макарийино һ. Журавлиха т. Зорино һ.</p>	12,5	1	
5.	Баунтын аймаг		12,1		Сүүдэй участок аймагай захиргаанай хилэ соо	12,1	1	
6.	Бэшүүрэй аймаг		29,5		Сүүдэй участок аймагай захиргаанай хилэ соо	29,5	1	

7.	Зэдын аймаг	38,3	Сүүдэй участок №1 Петропавловка: Калинина Чагаева Тимирязева Ербанова Балтахинова Гармаева Автомобилистов Будажапова Западная Весенняя Садовая Молодежная Профсоюзная Рокоссовского Строителей Механизаторская Солнечная Промышленная Красноармейская Первомайская Лермонтова Степная Пионерская Дзержинского Набережная Октябрьская Зимица Лесная Советская Свердлова, гэрнүүд № - 37, № № 2 - 40 Стадионная Школьная Ранжурова Леонова Титова Береговая Колхозная Ленина, гэрнүүд № - 93, № № 2 - 62 Трудовая Свободы Комсомольская, тэгшэ бэшэ дугаартай тала Кирова Клочихина Рабочая Транспортная Полевая Горького Спортивная Новоселов Джидинская Байкальская Мира Доржи Банзарова Булаг н. Баян н. б.н. Гэгээтэ б.н. Бага Наран Желтүна н. Тэнгэрэк н. Мельница т. б.н. Дээдэ Бургалтай б.н. Доодо Бургалтай Оёр н. Тохой н. Старый Укырчелон н. б.н. Дээдэ Тори б.н. Улзар Доодо Тори нуурин Шартыкей н. Хулдат н. Доодо Хулдаг н. б.н. Алцак Армак н. Нарын н.	16,5	1
8.	Яруунын аймаг	19,4	Сүүдэй участок аймагай захиргаанай хилэ соо	19,4	1
9.	Загарайн аймаг	56,9	Сүүдэй участок Заиграево тосхон, үйлсэнууд: Серова Советская Юбилейная Карьерная Таежная Октябрьская 2-я Октябрьская Театральная нарин үйлсэ 50 лет Бурятии Пионерская Северная Заречная Луговая Профессиональная нарин үйлсэ Молодежный Ленина Сосновая Мира Подкаменная Мелиоративная нарин үйлсэ Зелёный Первомайская 50 лет Бурятии Новожезнодорожная Транспортная 5 690 км. Дорожная Дачная Подгорная үйлсэнуүдхэ бэшэ Илька ст. Шулуутай б.н. Шэнэ-Бууса Новоильинск б.н. Дархита Ташалан Мухор-Тала б.н. Нарын б.н. Тарбагатай Хара-Кутул т. Новая Брянь н. Атхатай т. Горхон т. б.н. Дээдэ-Тала Кижэ ст. Лесозаводской т. Татарский Ключ т. Тарбагатайка н. Челутай т. (24 км) Челутай т. (3 км) Старая Брянь н. Шабар н. Эмхи зургаан ОВ-94/6 Перелесок	29,5	1
			Сүүдэй участок № 2 Заиграево т., үйлсэнууд: Серова Советская Юбилейная Карьерная Таежная Октябрьская 2-я Октябрьская Театральная нарин үйлсэ 50 лет Бурятии Пионерская Северная Заречная Луговая Профессиональная нарин үйлсэ Молодежный Ленина Сосновая Мира Подкаменная Мелиоративная нарин үйлсэ Зелёный Первомайская 50 лет Бурятии Новожезнодорожная Транспортная 5 960 км. Дорожная Дачная Подгорная Онохой т. блок-пост Серовэй нэр. Доодо Тайлса т. Тодогто н. Первомаевка н. Старая Курба н. б.н. Шулуута Унэгэтэй н. Красный Яр н. Усть-Брянь н. Эрхирик н. б.н. Дабаата б.н. Добо-Ёнхор Нарин-Ацагат б.н. Наран-Шэбэр Старый Онохой н. б.н. Хотогоор Петропавловка н. б.н. Хара-Шэбэр б.н. Ангир Шэнэ Хүрбэ б.н. Онохой-Шэбэр	27,4	1
			Сүүдэй участок № 2 Петропавловка, үйлсэнууд: Восточная Мелиораторов Олимпийская Жаргалова Маяковского Кооперативная Ленина, № № 95 - 193, № № 64 - 210 Свердлова, № №39 - 89, № № 42 - 156 Комсомольская, тэгшэ дугаартай талань нарин үйлсэ Заводской Нагорная Гагарина Подгорная Речная Буденного Луговая Лазо Хороших Королева Рукавишников Новая Зэдэ т. б.н. Доодо-Үшөөтэ б.н. Дээдэ-Үшөөтэ б.н. Цагата б.н. Инзагата б.н. Боргой Белоозерск н. б.н. Нюга б.н. Тасархай Ёнхор н. Цаган-Усун н. Боций н. Дээдэ Ёнхор н. б.н. Дэрэстэ Зарубино н. Хужир т.	21,8	1
10.	Захаамнай аймаг	34,1	Сүүдэй участок аймагай захиргаанай хилэ соо	34,1	1
11.	Ивалгын аймаг	22,1	Сүүдэй участок аймагай захиргаанай хилэ соо	22,1	1

			Первомайская Селенгинская Гусиноозерская 25 квартал Привокзальная нарин үйлсэ Почтовый Юбилейная Надежды по Наран 2-й микрорайон Кедровый т.				Ленина, №0, 12, 12а, 13, 13а, 14, 15, 15а, 16, 17, 18, 18а, 19, 20, 20а, 22, 22а, 24, 24б, 25, 26, 26а, 27, 28, 30, 30а, 32 Ленинградская, №2, 13, 13а, 14, 15, 15а, 16, 17, 17а, 18, 18а, 20, 20а, 21, 21а, 22, 25, 37а, 39а, 41, 43, 45, 48, 62, 69, 73 Мира, № 3, 5, 7, 9а, 10, 11, 13, 15, 15а, 17, 19, 21, 21а, 22, 22а, 22б, 22в, 22д, 23, 23а, 25, 25а, 27, 27а, 27б, 29, 29а, 31, 31а, 32, 33, 33а, 33б, 35, 35а, 35б, 36, 37, 37а, 39, 40, 40а, 42, 42а, 43, 44, 44/1, 44/2, 45, 45б, 46, 46а, 47, 48, 50, 51, 52, 53а, 57, 58, 59а, 60, 61, 69 Первопроходцев Связистов нарин үйлсэ Солнечный Спортивная, № 1а, 1б, 1г, 1д, 2, 2а, 2б, 2в, 2с, 2у, 3, 3а, 12а, 14а, 14б, 14в, 15, 18а, 18б, 23а, 25а, 30, 31, 32а, 32б, 33, 34б, 36а, 36б, 40, 40б, 40в, 41а, 41в, 41е, 47/2, 53а, 53б, 62в, 77, 77а, 78 нарин үйлсэ Тоннельный Тоннельщиков Труда Юбилейная Байкальская, № 1а, 1б, 1д, 1е, 2, 3, 3а, 3б, 4, 5, 5а, 5г, 7, 7а, 7б, 9а, 9б, 11, 11а, 11д, 13, 13а, 13д, 15, 15а, 17, 17а, 17б, 17в Лесная, №№2, 4, 6, 8, 10 20 квартал 21 квартал 25 лет БАМ Держинского Заводская Молодогвардейская нарин үйлсэ Объездной Октябрьская нарин үйлсэ Сиреневый Строителей, дома № 1а, 1в, 3, 3а, 5, 5а нарин үйлсэ Транспортный 8 микрорайон, Дорожная 9 микрорайон 7 микрорайон 1, 1а, 2, 3 линии Ангарская нарин үйлсэ Апрельский Бамовская нарин үйлсэ Бамовский Локомотивная нарин үйлсэ Пионерский Промышленная территория границ района до п. Нижнеангарск		
			Сүүдэй участок №2 Гусиноозерск хото, үйлсэнүүд: 6-й микрорайон Тухумская нарин үйлсэ Вишневый нарин үйлсэ Яблоневый Загустайская Тихая Песчаная Сиреневая Хаянская Афганская Байкальская Степная Тухум тосх Северный тосх. «Луч» Измайловская Цыплова нарин үйлсэ Измайловский Мира Глиняная Дальняя Шоссейная общезитис (57 мост) 9-й микрорайон б.н. Дээд-Сүгэй по ст. Убукун б.н. Тохой б.н. Булак Сульфат т. Ягодное н. б.н. Харгана Средний Убукун н. Нижний Убукун н. б.н. Жаргаланта Поворот т. Новоселенгинск т. б.н. Нур-Тухум б.н. Дэбэн б.н. Енкор б.н. Зурган-Дэбэ б.н. Залан б.н. Ехэ-Цаган б.н. Бургастай б.н. Мэнгэй б.н. Тухум	16,6					
			Сүүдэй участок №3 Гусиноозерск хото, үйлсэнүүд: Октябрьская Пушкина Заозерная Куйбышева Колхозная Прозжая Профсоюзная Срова Коммунистическая Новая нарин үйлсэ Просжий Строителей т. Промышленная талмай ГРЭС Эмхи зургаан ОВ-94/1 (ИК-1) Набережный т. Первомайский т. Строителей 8-с Марта Заозерный т. Загустай т. Бараты т. Ардасан т. Тасжний т. Сэлгэндүүмэ н. Билотай н. б.н. Цайдам Темник т. б.н. Шанаа Сосновка н. Гусиноозерское н. б.н. Ташир Усть-Урма н. б.н. Үдэнгэ	16,7					
			Сүүдэй участок №1 Северобайкальск хото, үйлсэнүүд: Студенческая, № 4, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15 Полиграфистов, № 2, 3, 4, 5, 6 нарин үйлсэ Пролетарский, № 5 Кутузовка: Громова Ольхонская Сибирская Южная нарин үйлсэ Родниковый Морская Советская нарин үйлсэ Уральский Энтузиастов просэд Нептуна гудамжа СССР-эй 60 жэлэй нэр., № 42 Автомобилистов нарин үйлсэ Байкальский нарин үйлсэ Волгоградский Космонавтов, № 2, 1/5, 1/6, 4, 5, 7, 9, 9а, 11, 13а, 15а, 17	15,1					
20.	Хойто-Байгалай аймаг	46,0				Сүүдэй участок №2 Нижнеангарск т. Кичера т. Новый Уоян т. Янчукан т. Ангоя т. Верхняя Заимка н. Кумора т. Уоян т. Холодное т. Душкочан т.	15,6		1
						Сүүдэй участок №3 Северобайкальск хото, гудамжанууд: гуд. СССР-эй 50 жэлэй нэр., №№ 24, 26, 28, 30, 32, 38 гуд. Ленинградский, № № 9, 19-1, 19-2, 19-3, 19-4 14 мкрн нарин үйлсэ Волжский Даванская Днепропетровская Дружбы Железнодорожная Комсомольская Магистральная Майская Нийская Светлая Тажная Юности 1/2 квартал 11 микрорайон 12 микрорайон 19 квартал 9 квартал Байкальская, №№ 6, 8, 9д, 10, 12, 14, 16, 17п, 19, 19а, 19в, 19г, 19ж, 21, 21а, 21б, 23, 23б, 23г, 25, 25б, 25д, 27, 27а, 27б, 27г, 27д, 29, 33, 35, 37, 37а нарин үйлсэ Железнодорожный Космонавтов, №0, 12, 14, 18, 25, 42, 42а, 44, 48 Ленина, № 2, 3, 4, 5, 5а, 5б, 6, 7, 7а, 9, 11, 11-2 Ленинградская, № 1а, 2, 2б, 3, 4, 5, 5б, 6, 6а, 7, 8, 9, 9б, 10 Лесная Морских Пехотинцев Набережная Рабочая Сейсмическая Спортивная, № № 4, 6, 6а, 6в, 6г, 6з, 6к, 6л, 6и, 8а, 9, 10а, 12 Строителей, № № 6, 7, 9, 10, 12, 14, 16, 16б, 18 Заречный т. 11 квартал 18 съезда ВЛКСМ Восстановителей Геологическая Заречная	15,3		1

			Звездная Зеленая нарин үйлсэ Клубный нарин үйлсэ космонавта Волкова Крымская Мостостроителей Мысовая Нагорная Первомайская Профсоюзная Проходчиков Северная Складская Сухова Тьйская проезд Фролихинский Цветочная Центральная 1 квартал 12 квартал 2 квартал 3 квартал 40 лет Победы нарин үйлсэ Баргузинский Березовая Весенняя Владимирская нарин үйлсэ Еловый нарин үйлсэ Кичерский Кооперативная Крупской Молодежная Московская нарин үйлсэ Охотников Рябиновая нарин үйлсэ Садовый Свободы Славянская Совхозная нарин үйлсэ Совхозный Сосновая Степана Разина нарин үйлсэ Тальи Туполева Усадьба Разлива Чкалова Байкальское Давша т.		
21.	Тарбагатайн аймаг	17,9	Сүүдэй участок аймагай захиргаанай хилэ соо	17,9	1
22.	Түнхэнэй аймаг	26,8	Сүүдэй участок аймагай захиргаанай хилэ соо	26,8	1
23.	Хорин аймаг	22,9	Сүүдэй участок аймагай захиргаанай хилэ соо	22,9	1
24.	Ахын аймаг	4,8	Сүүдэй участок аймагай захиргаанай хилэ соо	4,8	1

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хойшо арбан үдэрэй үнгэрхэдэ хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8
№ 2529-III

"Номой сангуудай хэрэг тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай

*Буряад Республикын Арадай Хурал
2007 оной сентябрийн 26-да баталан абаа*

Статья 1

"Номой сангуудай хэрэг тухай" Буряад Республикын 1996 оной сентябрийн 24-дэхи 366-I дугаарай Хуулида (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1996, № 15; Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2002, № 13; 2004, № 12 (69); "Бурятия" газетэ, 1996, октябрийн 22; 2003, январийн 5; 2004, декабрийн 8) удаадахи хубилалтануудые оруулха:

- 1) 13-дахи статьягай 2-дохи хувиин 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха;
- "2. Муниципальна номой сангуудай бүридэлгэ ба зандань үлөөлгэдэ мүнгэ номололго";
- 2) 28-дахи статьяда "гүрэнэй ба" гэнэн үгэнүүдые хаһаха;
- 3) 27-дохи статьягай 2-дохи хуви хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

4) 30-дахи статьягай 2-дохи хубида "эмхидхэн байгуулагшын үүсхэлээр" гэнэн үгэнүүдэй удаа", мүн номой сангай үүсхэлээр бүхы талануудай хэлсэн тааруулхада" гэнэн үгэнүүдые нэмэхэ.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В.НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8
№ 2532-III

"Бэеын тамирай соёл ба спорт тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай

*Буряад Республикын Арадай Хурал
2007 оной сентябрийн 26-да баталан абаа*

Статья 1

"Бэеын тамирай соёл ба спорт тухай" Буряад Республикын 1996 оной февральн 1-нэй 250-I дугаарай Хуулида (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1996, № 10 (21); Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 4-5 (23-24); 2006, № 8-9 (89-90), № 12 (93); 2007, № 3 (96); "Бурятия" газетэ, 1996, мартын 1; 2001, майн 11; 2006, сентябрийн 21, декабрийн 22; 2007, мартын 10) иимэ хубилалтануудые оруулха гэбэл:

- 1) 1-дэхи статьяда:
  - а) хоёрдохи шэнэ мүр иигэжэ

найруулха:

"Бэеын тамирай соёлой ба спортын байгуулга – Россин Федерацида хүн зониие бэеын тамирай талаар хүмүүжүүлхэ ба спорт хүгжөөхэ зорилгоор ажал ябуулга бэелүүдэг гүрэнэй ба ниитын эмхинүүдэй ниилэл.";

б) долоодохи абзац иигэжэ найруулха: "Мэргэжэлтэ спорт хадаа мэргэжэлтэ спортын эмхинүүдэй, спортые өөрын мэргэжэл болгожо шэлэн тамиршадай аша талые хангалга болоно.";

2) 4-дэхи статьягай 2-дохи зүйлдэ "тэдэ эрхэнүүдые хангалгын" гэнэн үгэнүүдэй удаа "гүйсэдхэхы" гэнэн үгэ нэмэхэ;

3) 5-дахи статьяда: а) 6-дахи зүйлэй зургаадахи шэнэ мүр хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

б) 7-дохи зүйлдэ: хоёрдохи шэнэ мүртэ "хүтэлбэрийн гүрэнэй зургаанай" гэнэн үгэнүүдые "талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаанай" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ; табадахи шэнэ мүртэ "бүри-дүүлэгдэдэг" гэнэн үгын удаа "гүйсэдхэхы" гэнэн үгэ нэмэхэ;

4) 6-дахи статьяда: а) нэрыень иигэжэ найруулха:

"Статья 6. Буряад Республикада бэеын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаанууд ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд";

б) 1-дэхи зүйлдэ "бэеын тамирай соёл ба спортын хүтэлбэрийн гүрэнэй зургаан" гэнэн үгэнүүдые "бэеын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаан" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха: "2. Бэеын тамирай соёлой ба спортын хүтэлбэрийн муниципальна зургаанууд нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн тусаха зургаануудай шийдхэбэрээр байгуулагдажа ба хүдэлжэ болодог.";

5) 7-дахи статьягай хоёрдохи хувиин табадахи шэнэ мүр хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

б) 8-дахи статьягай 3-дахи зүйлдэ "бэеын тамирай соёлой ба спортын хүтэлбэрийн гүрэнэй зургаан" гэнэн үгэнүүдые "бэеын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаан" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

7) 9-дэхи статьягай 1-дэхи зүйлдэ "Республикын ба нютагай бэеын тамирай соёлой ба спортын хүтэлбэрийн гүрэнэй зургаанууд" гэнэн үгэнүүдые "бэеын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаанууд ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

8) 10-дахи статьяда: а) 4-дэхи зүйлдэ "хуралсалай хүтэлбэрийн нютагай зургаанууд бэеын тамирай соёлой ба спортын хүтэлбэрийн зургаануудтай суг" гэнэн үгэнүүдые "нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд" гээд хэлгэхэ;

б) 6-дахи зүйлдэ "хүгжэлтэдөө ба бэеын тамирай байдалда гажалтатай" гэнэн үгэнүүдые "бэеын тамирай хизаарлагдаһан боломжотой" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

9) 11-дэхи статьягай 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

"2. Бэеын тамирай соёлой-элүүржүүлгын ба спортын шэглэлтэй нэмэлтэ хуралсалай эмхи зургаануудай ажал залан хүтэлэлгэ Буряад Республикадахи бэеын тамирай соёлой ба спортын талаар гүрэнэй засагай

гүйсэдхэхы зургаанууд бэелүүдэг.";

10) 12-дохи статьягай 1-дэхи зүйлдэ "бэеын тамирай соёлой ба спортын хүтэлбэрийн гүрэнэй зургаан" гэнэн үгэнүүдые "бэеын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаан" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

11) 13-дахи статьягай 3-дахи зүйл иигэжэ найруулха:

"3. Бэеын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаанууд эрдэм хуралсалай, элүүрые хамгаалгын, ажалай ба зониие ажалаар хангалгын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудтай хамта тус шэглэлэй мэргэжэлтэдэй хэрэгтэйе тодорхойлдог.";

12) 14-дэхи статьягай нэрэдэ ба үгэнүүдтэнь "элүүрые хамгаалгын хүтэлбэрийн гүрэнэй зургаанууд" гэнэн үгэнүүдые зохио падежүүдтэ "элүүрые хамгаалгын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаанууд" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

13) 15-дахи статьягай 3-дахи зүйлдэ "Гүрэнэй ба нютагай бэеын тамирай соёлой ба спортын хүтэлбэрийн зургаанууд" гэнэн үгэнүүдые "бэеын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаанууд ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

14) 16-дахи статья иигэжэ найруулха:

"Статья 16. Эрэмдэгтэй хүнүүдэй бэеын тамирай соёл ба спорт

Эрэмдэгтэй хүнүүдэй (бэеын тамирай хизаарлагдаһан боломжотой хүүгэдые оруулан) таһалгаряагүй махабад хэргээлгын гурим соо бэеын тамирай соёлой ба спортын хэшээлнүүдые эрхилэлгын, хүдэлхэ зониие бэлдэлгын залан хүтэлбэри, арга шудалалай, медицинын хангалга ба врачай хиналтые бэеын тамирай соёлой ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаанай дэргэдэ албан хоорондын комисси бэелүүдэг.";

15) 19-дэхи статьяда:

а) 1-дэхи зүйлдэ "бэеын тамирай соёлой ба спортын хүтэлбэрийн гүрэнэй зургаанууд" гэнэн үгэнүүдые "бэеын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаан" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

б) 2-дохи зүйл хүсөө буураа гэжэ тоолохо;

в) 3-дахи зүйлдэ "(нэмэлтэ хуралсалай эмхи зургаануудһаа бэшэ)" гэнэн үгэнүүдые хаһаха;

16) 20-дохи статьягай 2-дохи зүйл иигэжэ найруулха:

"2. Махабад хэргээлгын-элүүржүүлгын ба спортын түхээрэлгэнүүдые барихын тулада газарай участогууд Россин Федерациин хуули ёһонуудтай зохилдуулан үгтэдэг.";

17) 21-дэхи статьягай 2-дохи зүйлдэ «бэеын тамирай соёлой ба спортын хүтэлбэрийн гүрэнэй зургаан" гэнэн үгэнүүдые "бэеын тамирай ба спортын талаар гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаан" гэнэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В.НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8
№ 2535-III

Өөхэдн хэрэглэмжэдэ эрхэтэдэй ойн эдеэнэй нөөсөнүүдые бэлэдхэлгын ба эмэй ургамалнуудые суглуулгын гурим тухай

"Республикын 2007 оной бюджет тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал
2007 оной сентябриин 26-га
баталан абаа

Буряад Республикын Арадай Хурал
2007 оной сентябриин 26-га
баталан абаа

Статья 1

1. Тус Хуули Россин Федерациин Ой модонной кодексстой зохиладуулан абтаа ба Буряад Республикын дэбисхэр дээр өөхэдн хэрэглэмжэдэ эрхэтэдэй ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдые бэлэдхэлгын ба эмэй ургамалнуудые суглуулгын гурим тааруулна.

2. Өөрын хэрэглэмжэдэ эрхэтэдэй ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдые бэлэдхэлгэ хүдөөгэй зэрлиг үрэ, жэмэс, намар, мөөгэ, үрэнэ, хуһанай шүүнэ болон бусад эдеэндэ хэрэглэжэ боломоор ойн нөөсөнүүдые бэлэдхэлгэ хараалдаг.

3. Өөхэдн хэрэглэмжэдэ эрхэтэдэй эмэй ургамалнуудые суглуулга ургамал бүхэлээрнь ба тэрэнэй хубинуудые (ногоон, набшанан, сэсэг, үрэ жэмэс, гүлгэн, үндэһэн, түмһэн) суглуулхы хараалдаг.

4. Өөхэдн хэрэглэмжэдэ эрхэтэдэй ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдые бэлэдхэлгэ ба эмэй ургамалнуудые суглуулга гэжэ хубийн зорилгоор, ондоо нюурнуудта худалдангүй хэрэглэхын тулада бэлэдхэлгэ ба суглуулга хэлэгдэдэг.

5. Ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдэй бэлэдхэл хэдэг ба эмэй ургамалнуудые суглуулдаг эрхэтэд ойн ургамалнуудта, жэмэсэй ба мөөгын газарнуудта хоро хүргэлгэһөө, байһан ойн нөөсөнүүдые дууһалгаһаа зайлуулһан ба тэдэ нөөсөнүүдые саг соонь хэргэлгэ хангаһан бэлэдхэлэй ба суглуулгын аргуудые хэрэглэжэ, мэдээсэлэй тэмдэгүүдые, унажуулгын түхээрэлгэнүүдые ба харгынуудые бүтэн үлөөхэ, ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдые бэлэдхэлгын ба эм домой ургамалнуудые суглуулгын тогтоогдоһон гурим, ой модон соо түймэрэй аюулгүйн дүримүүдые, ой соо ариг сэбэрэй дүримүүдые, ой модо хэргэлгын дүримүүдые болон ой модо харууһалгын дүримүүдые сахиха ёһотой.

6. Россин Федерациин Улаан дэбгэртэ, Буряад Республикын Улаан дэбгэртэ янзануудайн оруулагдаһан мөөгэ болон зэрлиг ургамалнуудые, мүн "Наркотигто хабаатай зүйлнүүд болон ухаа манаруулдаг бодосууд тухай" Федеральна 1998 оной январин 8-най 3-ФЗ дугаарай хуулин ёһоор наркотигто хабаатай зүйлнүүд гэжэ тоологдодог мөөгэ болон зэрлиг ургамалнуудые суглуулгыг эрхэтэдэ хоригдодог.

Статья 2

1. Ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдэй бэлэдхэлгын ба эмэй ургамалнуудые суглуулгыг янзануудаар дэбисхэртэ байрлуулга, тэдэнэй тоогой ба шаңарай талаар сэг нэлтэ ой эсхэмжэлгын үедэ тодорхойлогдодог.

Ой модонной харилсаанай талаар түлөөлэлгэтэй Буряад Республикын гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаан ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдэй ба эмэй ургамалнуудые үдэр туршын бүридхэл хэдэг. Байгша жэлэй ургаса болон бэлэдхэлэй боломоор хэмжээ янза бүхэнөөр тодорхойлхын тулада ой модонной харилсаанай талаар түлөөлэлгэтэй Буряад Республикын гүйсэдхэхы зургаан ГОСТ, ОСТ-дые ба ургаса бүридхэлгын ба түүхэй эдэй нөөсөнүүдые тодорхойлолгын элдэб аргуудые хэрэглэдэг.

2. Ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдые бэлэдхэлгын ба эмэй ургамалнуудые суглуулгын хэмжээнүүд болон газарнуудые ой модонной харилсаанай талаар түлөөлэлгэтэй Буряад Республикын гүйсэдхэхы зургаан ойн эсхэмжэлгын дурдхалнуудые ба тус нөөсөнүүдэй байдал хараада абан, муудхаха дууһахагүй гэжэ тодорхойлодог.

3. Ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдые бэлэдхэлгын ба эмэй ургамалнуудые суглуулгын саг болзорын зэрлиг үрэ жэмэсэй, намарай, мөөгын ехэнхидэ болбосоролгын гү, али туһатай биологическа бодосуудай эдеэ хоолой ба эмэй ургамалнууд соо таатай нөөсэлэгдэлгын саһаа дулдыдадаг ба ой модонной харилсаанай талаар түлөөлэлгэтэй Буряад Республикын гүйсэдхэхы зургаан тэрэниие тогтоодог. Ойн эдеэ хоолой нөөсөнүүдые бэлэдхэлгын ба эмэй ургамалнуудые суглуулгын болзор тухай мэдээнүүд олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлүүдээр бэлэдхэлгын эхилгэр арбан хоногһоо орой бэшэ зондо дуулагдадаг.

Статья 3

1. Жэмэс бэлэдхэлгэ гараараа, ургамал гэмтээдэг ба саадахи жэлүүдтэнь ургаса хороодог механическа түхээрэлгэнүүдые хэрэглэнгүй хэгдэдэг.

2. Мөөгэ бэлэдхэлгэ эшынь газар дээгүүр отололгын гү, али ойн дэбисхэр гэмтээнгүй үндэһөөрнь абалгын аргаар хэгдэдэг.

3. Зэрлиг үрэ жэмэс ба хушын намар бэлэдхэлгэ тогтоогдоһон гуриумаар үгтгэн ойн участогуудта хүсэд болбосорхо үедэ хэгдэдэг.

Үрэ жэмэстэй модо болон һөөг бургааһа сабшажа, модонной бээдэ механическа аргаар хүржэ болохогүй.

4. Халаяр, орляк гэжэ тангалай үбһэ бэлэдхэлгэ һөөгүүдые муудхахагүй аргаар хэгдэдэг. Үндэһөөрнь нуга татажа, тангалай үбһэнэй набшаһа ба үндэһэ гэмтээжэ болохогүй.

Суглуулхаар болоһон ургамалнуудай үндэһын бэлэдхэлгын газарһаа ба ургаха эрхэ нүхэсэлһөө уламжалан 20-25 сантиметрһээ 30-40 см болотор байха ёһотой. Ургамалы үндэһэнэйн дээхэнүүр хухалдаг.

5. Хуһанай шүүнэ модонной техническэ шаңар зандань үлөөхы хангаһан аргаар нүхэ гарган бэлэдхэдэг.

Шэлэгдэһэн мододой бүдүүн газартань, үндэһэнһөө 35-50 см үндэртэ модонһоо бүдүүнһээ илган шүүһэнэй нүхэнэй байха газар ба тооень хараалдаг гэбэл:

20-26 сантиметр - 1 нүхэн;
27-34 см - 2 нүхэн;
35-40 см - 3 нүхэн;
40 сантиметрһээ дээшэ - 4 нүхэн.

Шүүһэнэй бии болоһон сагта сүндэрөөбхөөр доошонь һөөлжүүлэн нүхэлдэг. Нүхэнэй үргэниинь 1 см, гүнзэгынь 0,5-2,0 сантиметр байха (халһанайн зузаан хараада абтадаггүй) ёһотой. Бэлэдгэдэһэн нүхэндэ гэшүүһээр хэһэн 12-20 сантиметр утатай хобоо хэгдэдэг. Хобоо доро шүүнэ суглуулха амһарта тодходог.

Халһан дүүрэхэдэ хобоонуудые хуряаха, нүхынь уула таглаагаар хааха ба модонной үбшэлхэгын тулада дабирхай, сээрлигэй үнжэгэ гү, али избёосхотой шабар түрхигдэхэ ёһотой.

6. Эмэй ургамалнуудай газар дээрэхи хубиие суглуулхадаа сэсэглэхын урда ба сэсэглэжэ байһан үедэ, үрэ жэмэсэй хүгжэжэ эхилээдүйдэ, хурса эритэй зэмсэгээр доодохи набшаһад туһаа отолжо абадаг. Ногоо ходоолжо, хухалжа болохогүй.

Набшаһадынь сэсэгэй бүридэжэ эхилхэдэ, сэсэглэхэ үедэ, заримдаа үрэ жэмэсэй ургаха үедэ эшынь үндэһэнэй хажууда шэлбэһынь таһалан гү, али хурса эритээр отолон абаха хэрэгтэй. Сэсэглэхын урда набшаһа суглуулжа, эшынь холтоһо гэмтээжэ, ургамалы нэгшые набшаһагүй үлөөжэ олохогүй.

Сэсэгүүдын сэсэглэжэ эхилһэн, сэсэглэһэн, харин сэсэгэ гүбижэ байхадань бэшэ суглуулдаг.

Гүлгэдынь эртэ хабартаа бүлсыжэ байхадань суглуулдаг. Томо гүлгэды (нарһанай) шэлбүүһэнэнь, бага гүлгэды (хуһанай) шэлбүүһэтэйн суг гү, али таһалаад абадаг. Нарһанай ба хуһанай гүлгэды хоёр метрһээ үндэр мододһоо суглуулдаг.

Үндэһэ, газар дорохи гэшүүнэ ба түмһэ намаргаа шүүһэнэйн гарахаа болиходо, набшаһадайнь хатаад унажа захалхада малтажа абадаг. Эртэ хабартаа, шүүһэнэйн хүдэлжэ эхилээдүйдэ (газар дээрэхи хубийн ургаагүйдэ) үндэһэ, газар дорохи шэлбүүнэ ба түмһэ суглуулжа болодог. Намагай ургамалнуудай газар дорохи шэлбүүнэ намагай уһанай буугаад байхада, голы эрьээр годилгоһон шүдэтэй аса тармуураар суглуулдаг. Үндэһ ба шэлбүүнэ ургамалай эшэһээ 10-12 сантиметр зайда малтажа абадаг.

Бодос эгээл ехээр суглуулдаг хаһань болохо зундаа эмэй ургамалнуудай гэшүүнэ үндэһэ суглуулжа болодог.

7. Нэгэ шабха (модон) соо эмэй ургамалнуудай үндэһэ ба шэлбүүнэ ургамалай тодорхой янзын нөөсөнүүдэй дүүрэн хэргэһэн хойно дахинаа суглуулжа болодог.

Статья 4

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хойшо арбан үдэр үнгэрхэдэ хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент
В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябриин 8

№ 2538-III

Статья 1

Буряад Республикын 2006 оной декабриин 28-най 2057-III дугаарай "Республикын 2007 оной бюджет тухай" Хуулида (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига шийдхэбэриндэй суглуулбари, 2006, № 12 (93); 2007, № 3 (96); "Бурятия" газетэ, 2006, декабриин 30; 2007, мартын 13, апрелин 7, майн 16, июлин 7, августын 23, сентябриин 11) иимэ хубилалтануудые оруулха гэбэл:

1) 1-дэхи статьяе иигэжэ найруулха:

"Статья 1

1. 7 787 000,4 мянган түхэригэй оршын, бусаалтагүй оруулагдаһан 14 671 385,9 мянган түхэригэй хэмжээнһээ уламжалан республикын 2007 оной бюджетые гаршаарын 23 723 805,5 мянган түхэригээр баталха.

2. Республикын бюджетэй гаршын диал 1 265 419,2 мянган түхэриг гээд тогтоохо.":

2) 26-дахи статьяда:

а) 1-дэхи хубида "1 639 277,1 мянган түхэригэй хэмжээндэ" гэһэн үгэнүүдые "1 638 777,1 мянган түхэригэй хэмжээндэ" гэһэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

б) 3-дахи хубийн 7-дохи зүйлдэ "301 050,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ" гэһэн үгэнүүдые "300 550,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ" гэһэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

3) 1-дэхи хабсаргалтада иимэ удхатай 17.1-дэхи статья нэмэхэ:

Буряад Республикын Һунгуулиин комисси			
17.1	817	1 17 05020 02 0000 180	Россин Федерациин можонуудай бюджетүүдэй бусад налогой бэшэ оршо

4) 3-дахи хабсаргалтада:

а) удаадахи мүнрүүдые:

2 00 00000 00 0000 000	БУСААЛТАГҮЙ ОРШО	14 670 185,9
2 02 00000 00 0000 000	ОНДОО БЮДЖЕДУУДЬЭЭ БУСААЛТАГҮЙ ОРШО	14 670 185,9

иигэжэ найруулха:

2 00 00000 00 0000 000	БУСААЛТАГҮЙ ОРШО	14 671 385,9
2 02 00000 00 0000 000	ОНДОО БЮДЖЕДУУДЬЭЭ БУСААЛТАГҮЙ ОРШО	14 671 385,9

б) удаадахи мүрье:

2 02 04000 00 0000 151	РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ОНДОО БЮДЖЕДУУДЬЭЭ ТУҢАЛАМЖА	4 212 148,6
------------------------	--	-------------

иигэжэ найруулха:

2 02 04000 00 0000 151	РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ОНДОО БЮДЖЕДУУДЬЭЭ ТУҢАЛАМЖА	4 213 348,6
------------------------	--	-------------

в) удаадахи мүрье:

2 02 04051 02 0000 151	Федеральна тусхай программануудай хэмжээнүүдые бэлүүлгэдэ бюджетүүдтэ тэдхэмжэ	423 500,0
------------------------	--	-----------

иигэжэ найруулха:

2 02 04051 02 0000 151	Федеральна тусхай программануудай хэмжээнүүдые бэлүүлгэдэ бюджетүүдтэ тэдхэмжэ	424 700,0
------------------------	--	-----------

г) удаадахи мүнрүүдые:

БУХЫДӨӨ ОРШО	22 457 186,3
--------------	--------------

иигэжэ найруулха:

БУХЫДӨӨ ОРШО	22 458 386,3
--------------	--------------

5) 4-дэхи хабсаргалтада:

а)

0100	Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	1 073 161,2	4 136,2
------	----------------------------	-------------	---------

гэһэн мүрье иигэжэ найруулха:

« 0100	Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	1 068 242,4	4 136,2	»
--------	----------------------------	-------------	---------	---

б) удаадахи мүрье:

« 0113	Нөөсын жасанууд	110 545,8	»
--------	-----------------	-----------	---

иигэжэ найруулха:

0113	Нөөсын жасанууд	104 269,3
------	-----------------	-----------

в) удаадахи мүрье:

0115	Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	234 256,8	2 953,2
------	----------------------------------	-----------	---------

иигэжэ найруулха:

0115	Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	235 614,5	2 953,2
------	----------------------------------	-----------	---------

г) удаахи мурье:			
« 0400	Гүрэнэй экономика	3 021 555,7	79 130,1 »
ингэжэ найруулха:			
0400	Гүрэнэй экономика	3 020 055,7	79 130,1 »
д) удаахи мурье:			
« 0402	Түлишэ ба элшэ хүсэн	76 426,0	»
ингэжэ найруулха:			
0402	Түлишэ ба элшэ хүсэн	67 426,0	»
е)			
0409	Хэлхэе холбоон ба оньёото мэдээсэл	18 100,0	»
гээн мурье иигэжэ найруулха:			
0410	Экономикын талаар шууд хэрэглэлэй эрдэм шэнжэлгэнүүд	9 000,0	»
ж)			
0411	Гүрэнэй экономикын талаар бусад асуудалнууд	292 597,2	60 670,0 »
гээн мурье иигэжэ найруулха:			
0411	Гүрэнэй экономикын талаар бусад асуудалнууд	291 097,2	60 670,0 »
з)			
0700	Эрдэм һуралсал	1 951 496,9	66 578,0 »
гээн мурье иигэжэ найруулха:			
« 0700	Эрдэм һуралсал	1 953 696,9	66 578,0 »
и)			
« 0702	Юрэнхы эрдэм һуралсал	786 885,1	8 301,0 »
гээн мурье иигэжэ найруулха:			
« 0702	Юрэнхы эрдэм һуралсал	787 385,1	8 301,0 »
к)			
« 0709	Эрдэм һуралсалай талаар бусад асуудалнууд	412 132,8	130,0 »
гээн мурье иигэжэ найруулха:			
« 0709	Эрдэм һуралсалай талаар бусад асуудалнууд	413 832,8	130,0 »
л)			
« 0800	Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүд	962 794,3	21 512,4 »
гээн мурье иигэжэ найруулха:			
« 0800	Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүд	962 767,0	21 512,4 »
м)			
« 0806	Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдэй талаар бусад асуудалнууд	651 905,1	»
гээн мурнууды иигэжэ найруулха:			
« 0806	Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдэй талаар бусад асуудалнууд	651 877,8	»
н)			
« 1000	Социальна политика	4 225 160,3	40 385,6 »
гээн мурнууды иигэжэ найруулха:			
« 1000	Социальна политика	4 225 264,3	40 385,6 »
о)			
« 1006	Социальна политикын талаар бусад асуудалнууд	348 429,2	»
гээн мурнууды иигэжэ найруулха:			
« 1006	Социальна политикын талаар бусад асуудалнууд	348 533,2	»
п)			
« 1100	Бюджет хоорондын дамжуулга	7 603 555,8	»
гээн мурнууды иигэжэ найруулха:			
« 1100	Бюджет хоорондын дамжуулга	7 608 897,9	»
р)			
« 1101	Ондоо шатын бюджетүүдтэ сангай туяламжа	4 719 641,1	»
гээн мурнууды иигэжэ найруулха:			
« 1101	Ондоо шатын бюджетүүдтэ сангай туяламжа	4 723 983,2	»
с)			
« 1103	Бюджет хоорондын бусад мүнгэн	88 181,0	»
гээн мурье иигэжэ найруулха:			
« 1103	Бюджет хоорондын бусад мүнгэн	89 181,0	»
т)			
« БҮХЫДӨӨ ГАРША		23 722 605,5	329 396,0 »
гээн мурье иигэжэ найруулха:			
« БҮХЫДӨӨ ГАРША		23 723 805,5	329 396,0 »

б) 5-дахы хабсаргалтада:									
а)									
« Буряад Республикын Промышленностиин, үйлэдбэрийн оршон ажахын ба технологийн министерство	801	00	00	000	00	000	122 207,0	1 000,0	»
гээн мурье иигэжэ найруулха:									
« Буряад Республикын Промышленностиин, үйлэдбэрийн оршон ажахын ба технологийн министерство	801	00	00	000	00	000	113 207,0	1 000,0	»
б)									
« Гүрэнэй экономика	801	04	00	000	00	000	119 277,2	1 000,0	»
Түлишэ ба элшэ хүсэн	801	04	02	000	00	000	76 426,0		»
Нютагай тусхай программанууд	801	04	02	522	00	000	76 426,0		»
Һалбаринн хэрэглэлдэ барилга	801	04	02	522	99	213	76 426,0		»
гээн мурнууды иигэжэ найруулха:									
« Гүрэнэй экономика	801	04	00	000	00	000	110 277,2	1 000,0	»
Түлишэ ба элшэ хүсэн	801	04	02	000	00	000	67 426,0		»
Нютагай тусхай программанууд	801	04	02	522	00	000	67 426,0		»
Һалбаринн хэрэглэлдэ барилга	801	04	02	522	99	213	67 426,0		»
в)									
« Буряад Республикын Соёлой ба олонитын харилсаанай министерство	805	00	00	000	00	000	1 026 251,9	24 312,9	»
гээн мурье иигэжэ найруулха:									
« Буряад Республикын Соёлой ба олонитын харилсаанай министерство	805	00	00	000	00	000	1 026 224,6	24 312,9	»
г)									
« Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүд	805	08	00	000	00	000	937 109,3	21 512,4	»
гээн мурье иигэжэ найруулха:									
« Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүд	805	08	00	000	00	000	937 082,0	21 512,4	»
д)									
« Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдэй талаар бусад асуудалнууд	805	08	06	000	00	000	634 220,1		»
гээн мурье иигэжэ найруулха:									
« Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдэй талаар бусад асуудалнууд	880	08	06	000	00	000	634 192,8		»
е)									
« Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдэй талаар хэмжээнүүд	880	08	06	450	00	000	39 236,9		»
Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдэй талаар гүрэнэй дэмжэлгэ	805	08	06	450	00	453	39 236,9		»
гээн мурнууды иигэжэ найруулха:									
« Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдэй талаар хэмжээнүүд				00					»
Соёл, кино ба олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдэй талаар гүрэнэй дэмжэлгэ	805	08	06	45000	00	453	39 209,6		»
ж)									
« Буряад Республикын Һуралсалай ба эрдэм ухаанай министерство	806	00	00	000	00	000	5 208 639,7	45 088,0	»
гээн мурье иигэжэ найруулха:									
« Буряад Республикын Һуралсалай ба эрдэм ухаанай министерство	806	00	00	000	00	000	5 210 339,7	45 088,0	»
з)									
« Эрдэм һуралсал	806	07	00	000	00	000	1 785 923,0	45 088,0	»
Юрэнхы эрдэм һуралсал	806	07	02	000	00	000	784 277,6	8 051,0	»

гээн мүнүүдые иигэжэ найруулха:

« Эрдэм Һуралсал	806	07	00	000	00	000	1 788 123,0	45 088,0
Юрэнхы эрдэм Һуралсал	806	07	02	000	00	000	784 777,6	8 051,0

и)

« Һургуули-интернадууд	806	07	02	422	00	000	446 627,7	680,0
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ябуулгы хангалга	806	07	02	422	00	327	446 627,7	680,0

гээн мүнүүдые иигэжэ найруулха:

« Һургуули-интернадууд	806	07	02	422	00	000	447 127,7	680,0
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулгы хангалга	806	07	02	422	00	00		

к)

« Эрдэм Һуралсалай талаар бусад асуудалнууд	806	07	09	000	00	000	399 868,5	130,0
---	-----	----	----	-----	----	-----	-----------	-------

гээн мурье иигэжэ найруулха:

« Эрдэм Һуралсалай талаар бусад асуудалнууд	806	07	09	000	00	000	401 568,5	130,0
---	-----	----	----	-----	----	-----	-----------	-------

л)

« Түбэй албан газар	806	07	09	001	00	005	35 527,5	
---------------------	-----	----	----	-----	----	-----	----------	--

гээн мурэй Һүүлдэ иимэ удхатай мурнуудые нэмэхэ:

« Федеральна тусхай програмнууд	806	07	09	100	00	000	1 700,0	
«Холын Хойто зүгэй үсөөн тоото арадуудай Экономическа ба социальна хүгжэлтэ 2011 он болотор» гээн Федеральна тусхай программа	806	07	09	100	09	000	1 700,0	
Һалбарин хэрэглэмжэдэ барилга	806	07	09	100	09	213	1 700,0	

м)

« Бюджет хоорондын мүнгэ дамжуулга	806	11	00	000	00	000	3 382 416,7	
Ондоо шатын бюджетүүдтэ мүнгэн туһаламжа	806	11	01	000	00	000	569 802,0	

гээн мурнуудые иигэжэ найруулха:

« Бюджет хоорондын мүнгэ дамжуулга	806	11	00	000	00	000	3 381 916,7	
Ондоо шатын бюджетүүдтэ мүнгэн туһаламжа	806	11	01	000	00	000	569 302,0	

н)

« Социальна гаршануудта суг Һомололго	806	11	01	515	00	000	159 016,8	
Эрдэм Һуралсалай, элүүрье хамгаалгын, бэеын тамирай ба спортын, соёлой, гэр байрын-коммунальна ажахын, харгын ажахын туһа хангамжа үзүүлхэ талаар лаб даалга хангаха талаар эрхэ түлөөлэлгэ бэелүүлгэдэ муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ туһаламжа	806	11	01	515	07	197	76 715,0	

гээн мурнуудые иигэжэ найруулха:

« Социальна гаршануудта суг Һомололго	806	11	01	515	00	000	158 516,8	
Эрдэм Һуралсалай, элүүрье хамгаалгын, бэеын тамирай ба спортын, соёлой, гэр байрын-коммунальна ажахын, харгын ажахын туһа хангамжа үзүүлхэ талаар лаб даалга хангаха талаар эрхэ түлөөлэлгэ бэелүүлгэдэ муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ туһаламжа	806	11	01	515	07	197	76 215,0	

о)

« Буряад Республикын Хүдөө ажахын ба эдээ хоолой министерство	808	00	00	000	00	000	483 220,0	1 008,1
---	-----	----	----	-----	----	-----	-----------	---------

гээн мурье иигэжэ найруулха:

« Буряад Республикын Хүдөө ажахын ба эдээ хоолой министерство	808	00	00	000	00	000	484 220,0	1 008,1
---	-----	----	----	-----	----	-----	-----------	---------

п)

« Бюджет хоорондын мүнгэ дамжуулга	808	11	00	000	00	000	33 000,0	
------------------------------------	-----	----	----	-----	----	-----	----------	--

гээн мурье иигэжэ найруулха:

« Буряад Республикын Хүдөө ажахын ба эдээ хоолой министерство	808	11	00	000	00	000	34 000,0	
---	-----	----	----	-----	----	-----	----------	--

р)

« Хүдөө нютагта байдаг ба ажалладаг гэр бүлэнүүдые ба залуу мэргэжэлтэдые гэр байраар хангалгада бюджетүүдтэ тэдхэмжэ	808	11	01	522	12	678	5 000,0	
---	-----	----	----	-----	----	-----	---------	--

мурэй Һүүлээр иимэ удхатай мурнуудые нэмэхэ:

« Бюджет хоорондын мүнгэнэй ондоо дамжуулганууд	808	11	03	000	00	000	1 000,0	
Федеральна тусхай програмнууд	808	11	03	100	00	000	1 000,0	
«Холын Хойто зүгэй үсөөн тоото арадуудай Экономическа ба социальна хүгжэлтэ 2011 он болотор» гээн Федеральна тусхай программа	808	11	03	100	09	000	1 000,0	
Һалбарин хэрэглэмжэдэ барилга	808	11	03	100	09	213	1 000,0	

с)

« Буряад Республикын Финансын министерство	809	00	00	000	00	000	3 261 764,9	
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	809	01	00	000	00	000	377 602,7	

гээн мурье иигэжэ найруулха:

« Буряад Республикын Финансын министерство	809	00	00	000	00	000	3 260 330,5	
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	809	01	00	000	00	000	371 326,2	

т)

« Нөөсын жасанууд	809	01	13	000	00	000	110 545,8	
Нөөсын жасанууд	809	01	13	070	00	000	110 545,8	

гээн мурнуудые иигэжэ найруулха:

« Нөөсын жасанууд	809	01	13	000	00	000	104 269,3	
Нөөсын жасанууд	809	01	13	070	00	000	104 269,3	

у)

« Россин Федерациин можонуудай засагай нөөсын жасанууд	809	01	13	070	00	183	110 545,8	
--	-----	----	----	-----	----	-----	-----------	--

гээн мурье иигэжэ найруулха:

« Буряад Республикын Правительствын урид түсэблөөгүй гаршад мүнгэ Һомололгын нөөсын жаса	809	01	13	070	00	000	84 269,3	
Россин Федерациин можонуудай засагай гүйсэдхэхы зургаануудай нөөсын жасанууд	809	01	13	070	00	183	84 269,3	
Буряад Республикын Правительствын онсо ушаралта байдал Һэргылэлгын талаар нөөсын жаса	809	01	13	070	00	000	5 000,0	
Россин Федерациин можонуудай гүйсэдхэхы засагай зургаануудай нөөсын жасанууд	809	01	13	070	00	183	5 000,0	
Буряад Республикын Правительствын онсо ушаралта байдал ба байгаалин аюулай хойшолон усадхалгын талаар нөөсын жаса	809	01	13	070	00	000	15 000,0	
Россин Федерациин можонуудай гүйсэдхэхы засагай зургаануудай нөөсын жасанууд	809	01	13	070	00	183	15 000,0	

ф)

« Бюджет хоорондын мүнгэ дамжуулга	809	11	00	000	00	000	2 884 162,2	
Ондоо шатын бюджетүүдтэ мүнгэн туһаламжа	809	11	01	000	00	000	2 884 162,2	

гээн мурье иигэжэ найруулха:

« Бюджет хоорондын мүнгэ дамжуулга	809	11	00	000	00	000	2 889 004,3	
Ондоо шатын бюджетүүдтэ мүнгэн туһаламжа	809	11	01	000	00	000	2 889 004,3	

х)

« Түлбэригүй болон бусаалтагүй мүнгэн	809	11	01	520 00 00	000	12 901,6	
«Ондoo шатын засагай зургаануудай абаан шийдхэбэринүүдэй хойшолондо бии болоён гарша хүсэлдүүлгэдэ үгтэхэ мүнгэн	809	11	01	520 00 00	522	12 901,6	

гээн мурье иигэжэ найруулха:

« Түлбэригүй болон бусаалтагүй мүнгэн	809	11	01	520 00 00	000	17 743,7	
«Ондoo шатын засагай зургаануудай абаан шийдхэбэринүүдэй хойшолондо бии болоён гарша хүсэлдүүлгэдэ үгтэхэ мүнгэн	809	11	01	520 00 00	522	17 743,7	

ц)

« Буряад Республикын Экономическа хүгжэлтын ба гадаадын харилсаанай министерство	812	00	00	000 00 00	000	136 727,3	570,0
--	-----	----	----	-----------	-----	-----------	-------

гээн мурье иигэжэ найруулха:

« Буряад Республикын Экономическа хүгжэлтын ба гадаадын харилсаанай министерство	812	00	00	000 00 00	000	144 227,3	570,0
--	-----	----	----	-----------	-----	-----------	-------

ч)

« Гүрэнэй экономика	812	04	00	000 00 00	000	90 873,9	570,0
---------------------	-----	----	----	-----------	-----	----------	-------

гээн мурье иигэжэ найруулха:

« Гүрэнэй экономика	812	04	00	0000000	000	98 373,9	570,0
---------------------	-----	----	----	---------	-----	----------	-------

ш)

Харгын ажакын талаар зарим хэмжээнүүд	12	4	8	522 26 00	65	43 000,0	
---------------------------------------	----	---	---	-----------	----	----------	--

гээн муртэ иимэ удхатай мурнуудые нэмэхэ:

«Экономикын талаар шууд хэрэглэлэй эрдэмэй шэнжэлгэнүүд	12	4	0	000 00 00	00	9 000,0	
«Шууд хэрэглэлэй эрдэмэй шэнжэлгэнүүд ба хүдэлмэринүүд	12	4	0	081 00 00	00	90 00,0	
«Гүрэнэй хэлсээнүүдээр эрдэм- шэнжэлэлгын ба конструкторай-бэдэрэлгын хүдэлмэринүүд	12	4	0	081 00 00	96	90 00,0	

щ)

Гүрэнэй экономикын талаар бусад асуудалнууд	12	4	1	000 00 00	00	47 873,9	570,0
---	----	---	---	-----------	----	----------	-------

гээн мурье иигэжэ найруулха:

Гүрэнэй экономикын талаар бусад асуудалнууд	12	4	1	000 00 00	00	46 373,9	570,0
---	----	---	---	-----------	----	----------	-------

э) Хааха гэбэл:

Федеральна тусхай програмнууд	12	4	1	00 00	00	00,0	
-------------------------------	----	---	---	-------	----	------	--

«Холын Хойто зүгэй үсөөн тоото арадуудай экономика ба социальна хүгжэлтэ» гээн Федеральна тусхай программа	12	4	1	100 09 00	00	15 00,0	
«Халбарин хэрэглэмжэдэ барилга	12	4	1	100 09 00	13	15 00,0	

ю)

Буряад Республикын Президентын ба Правительствын Захиргаан	20	0	0	000 00 00	00	348 037,0	183,0
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	20	1	0	000 00 00	00	263 637,5	183,0

гээн мурнуудые иигэжэ найруулха:

Буряад Республикын Президентын ба Правительствын Захиргаан	20	0	0	0 00 00	00	349 498,7	183,0
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	20	1	0	0 00 00	00	264 995,2	183,0

я)

Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	20	1	5	0 00 00	00	10 688,2	
Гүрэнэй юрэнхы хүтэлбэритэй холбоотой гүрэнэй үүргэ дүүргэлгэ	20	1	5	2 00 00	00	42 74,1	
Гүрэнэй бусад уялгануудые дүүргэлгэ	20	1	5	2 00 00	16	42 74,1	

гээн мурье иигэжэ найруулха:

Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	20	1	5	0 00 00	00	12 045,9	
Гүрэнэй юрэнхы хүтэлбэритэй холбоотой гүрэнэй үүргэ дүүргэлгэ	20	1	5	2 00 00	00	56 31,8	
Гүрэнэй бусад уялгануудые дүүргэлгэ	20	1	5	2 00 00	16	56 31,8	

я1)

Социальна политика	20	0	0	00 00	00	16 7,0	
Социальна политикын талаар бусад асуудалнууд	20	0	6	00 00	00	16 7,0	
Социальна политикын талаар гүрэнэй үүргэ дүүргэлгэ	20	0	6	00 00	00	16 7,0	
Социальна туяа хүргэлгэ	20	0	6	00 00	83	16 7,0	

гээн мурье иигэжэ найруулха:

Социальна политика	20	0	0	00 00	00	27 1,0	
Социальна политикын талаар бусад асуудалнууд	20	0	6	00 00	00	27 1,0	
Социальна политикын талаар гүрэнэй үүргэ дүүргэлгэ	20	0	6	00 00	00	27 1,0	
Социальна туяа хүргэлгэ	20	0	6	00 00	83	27 1,0	

я2)

Бүхыдөө гарша						23 722 605,5	32 9 396,0
---------------	--	--	--	--	--	--------------	------------

гээн мурье иигэжэ найруулха:

Бүхыдөө гарша						23 723 805,5	32 9 396,0
---------------	--	--	--	--	--	--------------	------------

7) 6-дахы хабсаргалтада:

08 00 00 00 00 0000 500	Бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин үлэгдэлэй нэмэлгэ	4,3	25 381 96
08 02 01 00 02 0000 510	Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин бусад үлэгдэлэй нэмэлгэ	4,3	25 381 96
08 00 00 00 00 0000 600	Бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин үлэгдэлэй хоролго	8,3	26 058 10
08 02 01 00 02 0000 610	Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин бусад үлэгдэлэй хоролго	8,3	26 058 10

гээн мурье иигэжэ найруулха:

08 00 00 00 00 0000 500	Бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин үлэгдэлэй нэмэлгэ	4,3	25 383 16
08 02 01 00 02 0000 510	Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин бусад үлэгдэлэй нэмэлгэ	4,3	25 383 16
08 00 00 00 00 0000 600	Бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин үлэгдэлэй хоролго	8,3	26 059 30
08 02 01 00 02 0000 610	Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин бусад үлэгдэлэй хоролго	8,3	26 059 30

8) 8-дахы хабсаргалтада:

а)

Бүхыдөө						1 178 008,1
---------	--	--	--	--	--	-------------

гээн мурье иигэжэ найруулха:

Бүхыдөө						1 169 008,1
---------	--	--	--	--	--	-------------

б)

Буряад Республикын Промышленности, үйлдбэрин оршон хагалгын ба технологийн министерство						86 826,0
Программын хуби						86 826,0

гээн мурнуудые иигэжэ найруулха:

Буряад Республикын Промышленности, үйлдбэрин оршон хагалгын ба технологийн министерство						77 826,0
Программын хуби						77 826,0

в)

Социально-экономическа хүгжэлтын 2005 - 2007 онуудай программа						76 426,0	
7 Татаурово-Горячнск холбоон ЛЭП-220 подстанциудтай барилгын проектын мүнгэний саяра дансануудые бэлдэлгэ	8	5.11.2	1	42 010	01 4 2	22 99 13 2	76 426,0

Статья 3

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хойшо арба хоноод хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8

№ 2568-III

"Буряад Республикада хүнийн сагта эрхэтэдэй амгалан ба аниргүй байдал эбдэлгын түлөө албан захиргаанай харюусалга тухай" Буряад Республикын Хуулийн 3-дахи статьягай 3-дахи хубида хубилалтанууды оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал 2007 оной сентябрийн 26-га баталан абаа

Статья 1

"Буряад Республикада хүнийн сагта эрхэтэдэй амгалан ба аниргүй байдал эбдэлгын түлөө албан захиргаанай харюусалга тухай" Буряад Республикын Хуулийн (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2004, № 6-7; "Бурятия" газетэ, 2004, июлийн 8) 3-дахи статьягай 3-дахи хубида иимэ хубилалтанууды оруулха:

- 1) 1-дэхи зүйлдэ "ажалай түлөөһэнэй доодо хэмжээе хахадһаа таба хүрэтэр үдэхэн хэмжээнэй" гэхэн үгэнүүдые "зуунһаа табан зуун түхэриг хүрэтэр" гэжэ хэлгэхэ;
- 2) 2-дохи зүйлдэ "ажалай түлөөһэнэй доодо хэмжээе нэгэнһээ арба хүрэтэр үдэхэн хэмжээнэй" гэхэн үгэнүүдые "зуунһаа мянган түхэриг хүрэтэр" гэжэ хэлгэхэ;

"Буряад Республикада олонийтын аюулгүйн милици (нютагай милици) тухай" Буряад Республикын Хуулийн 7-дохи болон 11-дэхи статьянуудта ба "Буряад Республикын зоние ба газар дэбисхэрнүүдые байгааһын ба үйлэбэриһөө уламжалһан шэнжэтэй онсо байдалһаа аршалха тухай" Буряад Республикын Хуулийн 14-дэхи статьяда хубилалтанууды оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал 2007 оной сентябрийн 26-га баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 1995 оной январийн 26-най 81-1 дугаарай "Буряад Республикада олонийтын аюулгүйн милици (нютагай милици) тухай" Хуулига (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1995, № 3 (14), № 8 (19); Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2001, № 4-5 (23-24); 2002, № 5 (37); 2006, № 4-5 (85-86); № 10-11 (91-92); "Бурятия" нонин, 1995, февральин 17, сентябрийн 29; 2001, майн 10, ноябрийн 28; 2002, апрелин 30; 2006, майн 13, ноябрийн 21) удаадахи хубилалтанууды оруулха:

- 1) 7-дохи статьяда:
  - а) долоодохи хубида "дотоодын хэрэгүүдэй министрэй" гэхэн үгэнүүдэй урда "Буряад Республикын" гэхэн үгэнүүдые "Буряад Республикадахи" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;
  - б) юһэдэхи хубида "Дотоодын хэрэгүүдэй министрэй" гэхэн үгэнүүдэй урда "Буряад Республикын" гэхэн үгэнүүдые "Буряад Республикадахи" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;
  - 2) 11-дэхи статьяда "Буряад Республикын" гэхэн үгэнүүдые "Буряад Республикадахи" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

Статья 2

Буряад Республикын 1999 оной январийн 26-най 98-11 дугаарай "Буряад Республикын зоние ба газар дэбисхэрнүүдые байгааһын ба үйлэбэриһөө уламжалһан шэн-

"Буряад Республикын тусхай шэглэлтэй гэр байрын жасын байшан таһалганууды үгэлгын гурим тухай" Буряад Республикын Хуулийн 7-дохи статьягай 1-дэхи хубийн 4-дэхи зүйлдэ хубилалта оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал 2007 оной сентябрийн 26-га баталан абаа

Статья 1

"Буряад Республикын тусхай шэглэлтэй гэр байрын жасын байшан таһалганууды үгэлгын гурим тухай" 2006 оной декабрийн 25-най 2024-III дугаарай Буряад Республикын Хуулийн (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2006, № 12 (93); "Бурятия" газетэ, 2006, декабрийн 26) 7-дохи статьягай 1-дэхи хубийн 4-дэхи зүйлдэ хубилалта оруулхадаа, иигэжэ найруулха:

- "4) хүлөөрөө тулгах арга шадалаа алданан, мун ухаагаар дутуу аад, ажаһуудалда өөрыгөө хангах гүйсэд гү, али зарим арга шадалтай үлэһэн ба бэе махабадйингаа шэнжээр ондоо хүнэй саг үргэлжын ха-

3) 3-дахи зүйлдэ "ажалай түлөөһэнэй доодо хэмжээе нэгэнһээ хори хүрэтэр үдэхэн хэмжээнэй" гэхэн үгэнүүдые "зуунһаа хоёр мянган түхэриг хүрэтэр" гэжэ хэлгэхэ.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилһон үдэрһөө хойшо арбан хоногой туршада хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8

№ 2571-III

жэтэй онсо байдалһаа аршалха тухай" Хуулийн 14-дэхи статьяда (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1999, № 3 (39); Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2003, № 12 (57); 2004, № 6-7 (63-64); 2006, № 6-7 (87-88); 2007, № 3 (96); "Бурятия" нонин, 1999, февральин 10; 2003, декабрийн 31; 2004, июлийн 8; 2006, июлийн 11; 2007, мартын 10) удаадахи хубилалтанууды оруулха:

- 1) статьягай нэрэдэ "Буряад Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министрстын" гэхэн үгэнүүдые "Буряад Республикадахи, Дотоодын хэрэгүүдэй министрстын" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;
- 2) "Буряад Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министрстын" гэхэн үгэнүүдые "Буряад Республикадахи Дотоодын хэрэгүүдэй министрстын" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

Статья 3

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8

№ 2574-III

рууһанда хэрэггүй эрэмдэгтэй хүнүүдтэ махабад нэргээлгын хубийн программын ёһоор;"

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8

№ 2577-III

"Буряад Республикада нютагай удха шанартай газарай гүн баялигай участогуудта газарай гүн ашаглалгын, газарай гүн соо ашагта малтамалай юрэ таранги хэбтэһэнүүдтэй участогууды ашаглалгын гурим тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтанууды оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал 2007 оной сентябрийн 26-га баталан абаа

Статья 1

"Буряад Республикада нютагай удха шанартай газарай гүн баялигай участогуудта газарай гүн ашаглалгын, газарай гүн соо ашагта малтамалай юрэ таранги хэбтэһэнүүдтэй участогууды ашаглалгын гурим тухай" Буряад Республикын 2005 оной ноябрийн 29-нэй 1346-III дугаарай Хуулига (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2005, № 11 (80); 2007, № 3 (96); "Бурятия" газетэ, 2005, декабрийн 1; 2007, мартын 10) иимэ хубилалтанууды оруулха:

- 1) 19-дэхи статьягай 1-дэхи хубийн 6-дахи зүйлдэ "газар илган үгэлгын" гэхэн үгэнүүдые "газарай участогай" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;
- 2) 23-дахи статьягай 2-дохи хуби иигэжэ найруулха:

"2. Геологическа шудалалгатай ба газарай гүн ондоогоор ашаглалгатай

холбоотой хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэдэ хэрэгтэй газарай участогуудай эзэдэй, эзэлээд байгшадай, ашаглагшадай, газарай участогуудые хүлхэлэгшэдэй үгэхээ арсахада, газарай участок гүрэнэй гү, али муниципальна хэрэглэмжэдэ байгша хуулар тогтоогдоһон гуримаар хаһагдан, тэрэ тоодо худалдан абалгын аргаар, абтажа болодог.";

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ородог.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8

№ 2583-III

"Буряад Республикада хүрэнгэ оруулалгын ажал ябуулга тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилалтанууды оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал 2007 оной сентябрийн 26-га баталан абаа

Статья 1

"Буряад Республикада хүрэнгэ оруулалгын ажал ябуулга тухай" Буряад Республикын 2005 оной декабрийн 2-ой 1344-III дугаарай Хуулига (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2005, № 12 (81); 2006, № 6-7 (87-88); "Бурятия" газетэ, 2005, декабрийн 6; 2006, июлийн 8; 2007, июлийн 5) иимэ хубилалтанууды оруулха гэбэл:

- 1) 1-дэхи статьягай 4-дэхи зүйлдэ "проект зохёолгын-мүнгэнэй саарһа дансанууд" гэхэн үгэнүүдые "проект зохёолгын саарһа дансанууд" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;
- 2) 11-дэхи статьягай 3-дахи хубийн 2-дохи зүйлдэ "проект зохёолгын-мүнгэнэй саарһа дансануудай" гэхэн үгэнүүдые

"проект зохёолгын саарһа дансануудай" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

3) 16-дахи статьягай 6-дахи хубида "ба Буряад Республикын хуули ёһонуудаар" гэхэн үгэнүүдые хаһаха.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8

№ 2586-III

"Буряад Республикада муниципальна албанай тушаалуудай Реестр тухай" Буряад Республикын Хуулийн хабсаргалтын хоёрдохи хубида хубилалтанууды оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал 2007 оной сентябрийн 26-га баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 2007 оной августын 29-нэй 2427-III дугаарай "Буряад Республикада муниципальна албанай тушаалуудай Реестр тухай" Хуулийн хабсаргалтын хоёрдохи хубида ("Бурятия" нонин, 2007, сентябрийн 12) удаадахи хубилалтанууды оруулха:

- 1) 2-дохи бүлэгтэй 2-дохи зүйлдэ:
  - а) муниципальна албанай дээдэ тушаалуудай бүлэгтэ "Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ" гэхэн мүрэй хойно: "Захиргаанай хүтэлбэрилэгшын нэгэдэхи орлогшо" гэхэн мүр нэмэхэ;
  - б) муниципальна албанай гол тушаалуудай бүлэгтэ "Таһагай даргын орлогшо" гэхэн мүрэй хойно: "Зүбшэлэгшэ" гэхэн мүр нэмэхэ;
- 2) 3-дахи бүлэгтэй 2-дохи зүйлдэ:
  - а) муниципальна албанай дээдэ тушаалуудай бүлэгтэ "Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ" гэхэн мүрэй хойно:

"Захиргаанай хүтэлбэрилэгшын нэгэдэхи орлогшо" гэхэн мүр нэмэхэ;

б) муниципальна албанай гол тушаалуудай бүлэгтэ "Таһагай даргын орлогшо" гэхэн мүрэй хойно:

"Зүбшэлэгшэ" гэхэн мүр нэмэхэ.
Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хойшо арба хоноод хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент В.В. НАГОВИЦЫН

Улаан-Үдэ хото
2007 оной октябрийн 8

№ 2589-III

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директор - ахамад редактор
А.А.АНГАРХАЕВ.
Редактор Г.Х.ДАШЕЕВА.

РЕДАКЦИОННО КОЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, Б.Г.БАЛЬЖИРОВ, А.Н.КОВАЛЕВ, М.В.КАЛАШНИКОВ, И.В.СМОЛЯК (Буряад Республикын Правительство), А.С.КОРЕНЕВ, Ц.Б.БАТУЕВ, В.Р.БУДАЕВ, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), Т.В.САМБЯЛОВА (генеральна директорэй 1-дэхи орлогшо), Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА (редакторай орлогшо), С.Б.БАЙМИНОВА (харюусалгата секретарь), В.Г.ГОМБОЕВА, Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, А.В.ОЧИРОВА, Б.В.БАЛДАНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА.

Манай адрес:
670000, Улаан-Үдэ хото,
Калацдариншвилин үйлсэ, 23,
Хэблэлэй байшан
"Буряад үнэн".
E - mail:
unen @ mail.ru

Газетэ хэблэлэй 5
хууданан хэмжээтэй.
Индекс 50901.
Хамтын хэһэг - 30050.
Хэблэлдэ
тушаагданан саг - 17.00.

"Республиканска типографи" гэхэн
ОАО-до бэлэн диапозитивүүдхээ
газетэ 1000 хэлгээр хэблэгдээ.
Директорэйнь телефон: 21-40-45.

Б-0165-дахи номертойгоор
бүридхэлдэ абтанхай.

Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамад редакторай орлогшоной - 21-64-36, 21-33-61, секретариатай - 21-60-21; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-54-93; «Морин хуур», «Вершины» журналнуудай редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутдай ажабайдалай болон олонийтын хүдэлмэрийн, «Одон» журналай редакци - 21-54-93; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламн - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерийн - 21-23-67.

Редакцида ороһон материалнууд
шүүмжэлэгдээдгүй, мүн автор-нуудтань
бусаагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй
бэшлэгые казагайруулһан ушарта авторнуудын харюусалгатай.
Редакциин ханамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.